Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Najer Folksblat פּרייז 20 גראָשען

היינט 8 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש-געזעלשאַפטליכע טאָג-צייטונג

Nr. 40/1335 | Łódź, Sroda 15 lutego 1928 r. | זעקסטער יאָהרגאַנג | לאָדז, מיטוואָך כ"ד שבט תרפ"ח | Nr. 40/1335

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71.

Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 2471.

בעשטעטיגטע און גע'פסל'טע ליסטעס

ליסטע נ. 13 אין וואַרשאַ בעשטעטיגט, אין ביאַליסטאָק און פּאָזען גע'פסל'ט.

וואַרשאַ, 14 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער קרייז-וואַהל-קאָמיסיע איז בעשטעטיגט געוואָרען אַלע ליסטעס. אַ חוץ די מאָנאַרכיסטישע און פון די אונפּאַרטייאישע קאַטאָליקען. בעשטעטיגט איז אויך געוואָרען די קאָמוניסטישע ליסטע, נומער 13. פאַר בעשטעטיגען האָבען געשטימט: מאַרגאָליס (יוד. קאָלאָ), די פּ.פּ.ס.'אָווצעס און דער ענדעק סאָקאָלאָווסקי; געגען — דער כאַדעק זאַוואַדזקי און דער פאָרשטעהער פון דער רעגירונג שוויאַדטשעווסקי. ביים בעהאַנדלען די ליסטע 13 איז געווען אַ גרויסע דיסקוסיע, און די קאָמיסיע האָט זיך געשטעלט אויפ'ן שטאַנדפּונקט פון דער הויפּט-וואַהל-קאָמיסיע. לגבי דער צאָהל מלוכה-ליסטעס זענען צוגעקומען נאָך 6 קרייז-ליסטעס.

ביאַליסטאָק, 14 (א. וו.) די ביאַליסטאָקער קרייז-וואַהל-קאָמיסיע האָט גע'פסל'ט צוליב פאָרמעלע טעמים 5 וואַהל-ליסטעס, דערונטער די „יודישע ווירטשאַפטליכע ליסטע פון מיטאַרבייט מיט דער רעגירונג". אין שפּיץ פון דער דאָזיגער ליסטע איז געשטאַנען דער געוועזענער סענאַטאָר טרוסקער. די ליסטע איז גע'פסל'ט געוואָרען, ווייל קיינער פון די קאַנדידאַטען האָט נישט צוגעשטעלט קיין הסכמה-שריפט אויף צו קאַנדידירען. אויך די ליסטע נומ' 13 (קאָמוניסטישע) איז גע'פסל'ט געוואָרען.

פּאָזען, 14 (טעלעפאָניש) די קרייז-וואַהל-קאָמיסיע פאַר פּאָזען — שטאָט האָט גע'פסל'ט אַ רייה ליסטעס, דערונטער די ליסטע נומער 13 די ליסטע פון די לינקע פּ.פּ.ס. איז קוועסטיאָנירט געוואָרען.

לעמבערג. 14 (טעלעפאָניש) אויף אַ מיטינג אין טאַרנאָווער פּאָוויאַט האָט וויטאָס געזאָגט צ.א.: „אין פּוילען זענען פאָרהאַן 250 טויזענד בעאַמטע, און קיינער פון אייך, דאָ אַנוועזענדע, קאָן נישט זאָגען, אַז זיי אַלע האָבען ריינע הענד, אָבער איך וועל אייך זאָגען, אַז ס'איז נישטאָ קיין איינער אַזעלכער".

דעקרעט וועגען וואַלאָריזאַציע פון צאָל

איז שוין פּערעפּענטליכט געוואָרען.

וואַרשא, 14 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) אין היינטיגען נומ. „דזיענניק אוסטאַוו" איז פּערעפּענטליכט דער דעקרעט פון מלוכה-פּרעזידענט וועגען איבערעכענען לויט'ן נייעם מאָנעטאַרען סיסטעם (לויט דער גאָלד-וואַלוטע) די צאָל-טאַריפען, ד. ה. עס ווערט דורכגעפיהרט די וואַלאָריזאַציעס פון צאָל.

דער דעקרעט נעמט אַרום אין דער 1-טער קאַטעגאָריע די סחורות ביי וועלכע דער צאָל ווערט איבערגערעכענט אויפ'ן פּוילען גאָלד-טאַריף, ד. ה, אַז דער צאָל-טאַריף ווערט פּאַקטיש געהעכערט אויף % 72, ווייל דאָס איז דער אונטערשיד צווישען פּאַפּיר-זלאָטי און גאָלד-זלאָטי. דער דאָזיגער טאַריף איז חל אויף פאָלגענדע סחירות: פּרוכטען, קראַטעכצער, פיש, פּאָמעראַנצען, וויינטרויבען, געטרוקענטע פּרוכטען, פּאַשטעטען, קאַנדיטאָריי-אויסאַרבייטונגען, אַלקאָהאָל, קעז, פּוטער, שיך, הענטשקעס, גאַלאַנטעריע, נאַטירליכע און קונסט-בלומען, איידעל-שטיינער, פּאָרצעלייי, שפּיגעל, כעמישע, פאַרמאַקאָלאָגישע און קאָסמעטישע אַרטיקלען, מעסער מוזיק אינסטרומענטען, אויטאָס, שפּיל-קאָרטען, זיידענוואַרג, דיוואַנעס, שמוק-זאַכען, שפּיצען, פּאַראַסאָלען און קנעפּלעך.

פאַר דער צווייטער קאַטעגאָריע סחורות בלייבט דער טאַריף דער אַלטער דאָס זענען: רייז, מעהל, קאַשע, קאַווע, קאַקאַאָ, טיי, צוקער, פלייש, וואורשט, הערינג, שפּייז-אַרטיקלען, אייער, שטאָל-אויסאַרבייטונגען, ווי קאַסעס א. א.

פאַר אַלע איבעריגע סחורות מאַכט אויס די העכערונג 30 פּראָצענט.

פון אַלע שטאַנדפּונקטען

בעהאַנדעלט וואַרשא די שחיטה.

וואַרשאַ, 14 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). היינט איז פאָרגעקומען די ערשטע זיצונג פון דער מאַגיסטראַט-קאָמיסיע וועגען דער שחיטה-פראַגע. ס'זענען אויסגעטיילט געוואָרען 3 רעפעראַטען: וועגען דער שחיטה פון עקאָנאָמישען שטאַנדפּונקט — לאַווניק ביעלאַווסקי (פּ.פּ.ס.); פון היסטאָריש-יורידישען שטאַנדפּונקט — לאַווניק קאָראָלעווסקי (כ. ד.) און פון הומאַניטאַריש-ביאָלאָגישען שטאַנדפּונקט — לאַווניק ביכאָווסקי (ציוניסט).

צוזאַמענשטויס צווישען פּויערים און יודישע קאָלאָניסטען.

וואַרשאַ, 14 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). „קוריער וואַרשאַווסקי" ברענגט אַ ידיעה פון מאָסקווע, אַז אין דאָרף טימאַרעווסקאַיאַ אויף קובאַן איז געקומען צו אַ בעוואָפּענטען קאַמף צווישען די פּויערים און יודישע קאָלאָניסטען. אין רעזולטאַט זענען געווען צוויי דער'הרג'עטע און העכער צעהן פערוואונדעטע.

אַ קאַמף געגען סעקוועסטראַטאָרען

אין אַ שטעטעל נעבען סאָסנאָוויץ.

סאָסנאָוויץ. 14 (טעלעפאָניש) אין זשאַרקי איז געקומען צו בלוטיגע געשעהענישען בעת'ן איינמאָהנען שטייערען. די דאָרטיגע געוועלבער פּערבערגער און גרינוואַלד האָבען געשטעלט אַ ווידערשטאַנד די סעקוועסטראַטאָרען; דער המון, וואָס האָט זיך צונויפגעזאַמעלט, האָט געהאָלפען די געוועלבער און געצוואונגען די סעקוועסטראַטאָרען אָפּצוטרעטען. מ'האָט די סעקוועסטראַטאָרען פערשלאָסען אין איינעם פון די געוועלבער. די אָנגעקומענע פּאָליציי האָט זיך בענוצט מיט קאַלט געוועהר, האָט צוטריבען דעם המון און די סעקוועסטראַטאָרען בעפרייט. עטליכע פּערזאָן זענען אַרעסטירט געוואָרען.

ליטע'ס ענטפער צו פּוילען דאַרף קומען סוף וואָך.

מאָסקווע, 14 (ספּ. טעל.) דער סאָוויעטישער געזאַנדטער אין קאָוונא איז מודיע, אַז די צווייטע פּוילישע נאָטע צו ליטע דאַרף היינט בעטראַכט ווערען דורך דער ליטווישער רעגירונג. דער ענטפער פון ליטע וועט מסתם אַרויסגעשיקט ווערען סוף די וואָך.

מאָסקווע, 14 (ספּ. טעל.) אויף דער לעצטער זיצונג פון רעוואָלוציאָנערען קריגס-ראַט איז בעהאַנדעלט-געוואָרען די פּאָליטישע סיטואַציע אין אייראָפּע אין צוזאַמענהאַנג מיט די פּויליש - ליטווישע בעציהונגען. ס'איז אַרויסגעזאָגט געוואָרען די מיינונג, אַז די סאָוויעטען-רעגירונג דאַרף זיין גרייט אויף אַלע עווענטואַליטעטען.

קאַטאַסטראָפאַלער שטורם אויף דער ריוויערע.

פּאַריז. 14 (אַטע) אויף דער פראַנצויזישער ריוויערע הערשט זייט 2 טאָג אַ געוואַלדיגער שטורעם. פיל בוימער און טעלעגראַפען-סלופּעס זענען אַרויסגעריטען פון דער ערד. דער פערקעהר פון די באַהנען און שיפען איז אָפּגעשטעלט געוואָרען. נעבען טיל-דען האָבען זיך אָנגעצונדען די וועלדער אויף אַ שטח פון עטליכע הונדערט העקטאַר.

Dr. RACHELA LEWI
ספּעצ. פאַר קינדער-קראַנקהייטען
פּאָנסקאַ 24, טעל. 42-72
נעמט אָן פון 2 ביז 4 נאָכמיטאָג.

33 אַלגעמיינער יודיש-נאַצ. וואַהל-בלאָק צום סיים און סענאַט 33
די הויפּט-וואַהל-ביוראָ פאַר לאָדז און לאָדזער וואָיעוואָדזטווא געפינט זיך אויף
מאָניושקי 5, טעל. 88-70 און איז אָפען אַ גאַנצען מעת-לעת.

זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20.
היינט, מיטוואָך, דעם 15. פעברואַר ד. י., 8.30 אָוונד, וועט האַלטען דער בעקאַנטער דיכטער און דראַמאַטורג
פּרץ הירשביין,
וועלכער האָט געמאַכט אַ רייזע איבער די וועלט
אַ פאָרלעזונג — אויף דאָס טעמע: — „די וועלט, ווי איך זעה זי"
בילעטען צום פּרייז פון 50 גר. ביז 2 זל. צו בעקומען אין פילהאַרמאָניע-קאַסע. 801

לעכער
צו נעהמען אויף דער מעפּער
ווערען אָנגענומען ביי
ג. נאָרדמאַן
29 צעגעלניאַנאַ 29

אַכטונג, פּריזיער-מייסטער!
היינט, מיטוואָך, דעם 15-טען פעברואַר ד. י., 8.30 אַ זייגער אין אָוונד קומט פאָר אין פעראיינס-לאָקאַל (פּאָלודניאָווא 4) אַ דרינגענדע
פאַך-פערזאַמלונג
וועגען די אַרויסגעשטעלטע פאָדערונגען פון די אַרבייטער, וועגען שטייער-אַנגעלעגענהייטען און וועגען פערשידענע פאַך-ענינים. 125
די פערוואַלטונג.

בודאַפעשטער הויכשולען געשלאָסען

בעת דער פאַרלאַמענט-דעבאַטע וועגען „נומערוס קלאַוזוס".

ב ו ד אַ פ ע ש ט 14 (י.ט.א. טעלעגראַפיש) דער אונגאַרישער בילדונגס-מיניסטער גראַף קלעבעלסבערג האָט אַרויסגעגעבען אַ פאַראָרדנונג צו שליסען אַלע בודאַפעשטער הויכשולען אויף דער צייט, ווען אין פאַרלאַמענט וועט פאָרקומען די דעבאַטע איבער'ן „נומערוס קלאַוזוס". די דעבאַטע וועט וואַהרשיינליך דויערען ביז סוף פון היינטיגען חודש. די פאַראָרדנונג שטעהט אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם פרוב פון די אונגאַרישע סטודענטען אַרויסצורופען אַ שטרייק אין די אונגאַרישע הויכשולען, כדי אויסצואיבען אַ דרוק אויף דעם פאַרלאַמענט נישט צו רעפאָרמירען דעם „נומערוס-קלאַוזוס".

ב ו ד אַ פ ע ש ט, (י.ט.א.) בעת דער דעבאַטע אין אונגאַרישען פאַרלאַמענט איז אין משך פון דער דיסקוסיע אויך בעריהרט געוואָרען די פראַגע צי בילדען די יודען נאָר אַ רעליגיעזע געמיינשאַפט אָדער זיי זענען אַ בעזונדערע ראַסע. די קריסטליך-סאָציאַלע רעדנער האָבען זיך פעררופען אויף דער ציוניסטישער בעוועגונג אַלס בעווייז, אַז די יודען בילדען אַ בעזונדערע ראַסע. די יודישע דעפוטאַטען פאול סאנדאָר און דר. באַראַקס האָבען זיך אַרויסגעזאָגט געגען דעם שטאַנדפונקט, האַלטענדיג, אַז די ציוניסטישע בעוועגונג האָט נישט קיין שום שייכות צו דער פראַגע. די פאָרשטעהער פון דער רעגירונגס-פאַרטיי האָבען זיך אין דער דיסקוסיע נישט בעטייליגט.

און דער בילדונגס-מיניסטער גראַף קלעבעלסבערג, האָט ערקלערט, אַז די אונגאַרישע רעגירונג איז נישט אַנטיסעמיטיש, די לעצטע גזוצק-ענדערונגען בעדייט, אַז די יודען ווערען בעטראַכט אַלס אַ רעליגיעזע געמיינשאַפט און נישט אַלס אַ בעזונדערע ראַסע.

די פיהרער פון די אַנטיסעמיטישע סטודענטען-פערבאַנדען אין אונגאַרן האָבען פראָקלאַמירט אַ סטודענטען-שטרייק אויפ'ן משך פון דער צייט, וואָס דער פאַרלאַמענט וועט בעהאַנדלען די „נומערוס-קלאַוזוס"-פראַגע, כדי אַזוי אַרום אויסאיבען אַ דרוק אויף די בעשלוסען פון פאַרלאַמענט.

מפלה פון דער פוילישער רעפרעזענטאַנץ אויף דער אָלימפּיאַדע.

וו אַ ר ש אַ. 14 (טעלעפאָניש) אַ שווערען רושם האָט אַרויסגערופען אין די ספּאָרט-קרייזען פון גאַנצען לאַנד די ידיעה, וואָס איז אָנגעקומען פון סט. מאָריץ, אַז פוילען האָט פערשפּילט דעם האַקעי-מעטש מיט דער טשעכאָסלאָוואַקיי. די טשעכען האָבען געוואונען מיט 3 געגען 2 און פוילען איז אַ דאַנק דער דאָזיגער מפלה אַרויסגעפאַלען פון פינאַל.

די מפלה פון דער פוילישער האַקעי-רעפרעזענטאַנץ איז אַזוי אומגעריכט, ווייל מיט אַ טאָג פריהער איז פוילען אַרויס מיט דער שטאַרקער שוועדישער רעפרעזענטאַנץ אויף רעמי (2:2) בעת די טשעכען האָבען פערשפּילט שבת, צו דער שוועדישער רעפרעזענטאַנץ מיט 0 געגען 3.

800 טויזענד מעטאַל-אַרבייטער

דראָהען צו פערשטרייקען אין דייטשלאַנד.

ב ע ר ל י ן, 14. (ספּ. טעל.) דער פעראיין פון דייטשע מעטאַל-אַרבייטער האָט פראָקלאַמירט אויפ'ן 22. ד. ח. אַ שטרייק אין די מעטאַל-אינדוסטריע.

דער שטרייק, וועלכער וואָלט אַרומגעכאַפּט 800,000 אַרבייטער, האָט דעם ציל אונטערצושטיצען די מעטאַליסטען פון מיטעל-דייטשלאַנד, וועלכע קעמפען שוין 4 וואָכען פאַר אַ הוספה.

די אינדוסטריעלער פון מעטאַל-טרעסט האָבען ענטשידען אָפּגעוואָרפען יעדען פאָרשלאַג וועגען העכערן דעם לוין. זיי פעררופען זיך אויף דער קאָנקורענץ פון אויסלאַנד און מיינען, אַז אַ הוספה וואָלט געבראַכט צו אַ העכערונג פון די פרייזען, אויף מעטאַל-אויסאַרבייטונגען, און דייטשלאַנד וואָלט פערלוידען דעם וועלט-מאַרק, וועלכען זי האָט מיט אַזוי פיל מיה ערָאָבערט.

וואַנדערוועלדע וועט האַלטען לעקציעס אין דער ירושלים'ער אוניווערזיטעט.

ב ר ס ע ל, 14 (יט"א, טעלעגראַפיש) דער געוועזענער בעלגישער אויסערן-מיניסטער און פיהרער פון סאָציאַליסטישען אינטערנאַציאָנאַל עמיל וואַנדערוועלדע האָט אָנגענומען די איינלאַדונג פון העברעאישען אוניווערזיטעט אין ירושלים צו האַלטען עטליכע לעקציעס וועגען סאָציאַלער עקאָנאָמיע.

וואַנדערוועלדע פאָהרט שוין אינגיכען אָפּ קיין ארץ-ישראל.

שרעקליכע סצענע אויף אַ דייטשען דאַמפער.

אָ ס ל אָ, 14 (ספּ. טעל.) „אַפּטענפּאָסטען" טיילט מיט, אַז אויפ'ן דייטשען פישער - דאַמפער „סענאַטאָר וואַנדער" האָט זיך אָבגעשפּילט, בעת זיין רייזע אויפ'ן ים אַ שרעקליכע סצענע.

ווען דער דאַמפער האָט זיך שוין געפונען נישט ווייט פון קוקסהאַפען, איז דער דייטשער מאַשיניסט פּלוצלינג משוגע געוואָרען און זיך געוואָרפען מיט אַ מעסער אויפ'ן קאַפּיטאַן און דערנאָך אויפ'ן ערשטען מאַשיניסט, וועלכען ער האָט שווער פערוואונדעט.

די מאַטראָסען, וועלכע האָבען געוואָלט קומען צו הילף די פערוואונדעטע, האָבען אַבער נישט געקענט אַריינגעהן אין דער מאַשינען-אָבטיילונג, ווייל דער משוגע'נער האָט אָנגעהויבען אַרויסלאָזען פון קעסעל אַ שטאַרקען שטראָם דאַמף, וועלכע האָט אַלעמען געהאַלטען פון דערווייטענס.

דער משוגע'נער האָט דערווייל זיך בעמיהט צו עפענען דאָס ווענטיל אויפ'ן דעק פון דאַמפער, כדי אַריינצולאָזען אין איהם וואַסער און דערטרינקען די גאַנצע שיף.

די איבעריגע מאַטראָסען האָבען דאַן בעוויזען צו פערוואַרפען אַנ'אַנקער און אָנגעהויבען רופען נאָך הילף פון האַפען, פון וואַנען עס איז אָנגעקומען אַ גרויסע שיף און אַריינגעשלעפּט דעם פישער - דאַמפער אין האַפען. נאָך אַ שווערען קאַמף איז געלונגען דעם משוגע'נעם צו בערוהיגען.

—o—

אויפשטאַנד אין אַפגאַניסטאַן.

מ אָ ס ק וו ע, 14 (ספּ. טעל.) אויף דער אַפגאַניסטאַנער גרעניץ איז אויסגעבראָכען אַנ'אויפשטאַנד פון די אונאָפּהענגיגע שבטים, וועלכע זענען אָנגעפאַלען אויף די ענגלישע אויטאָ-אָפּטיילונגען.

ענגלישע לופט-שיפען באָמבאַרדירען די קאָלאָניעס.

פאַר „פאַרשיווי זשיד"

ווערט מען בעשטראָפט.

וו אַ ר ש אַ, 14 (טעלעפאָניש). סאַלאָמאָן לעשבערג האָט מיט אַ צייט צוריק אָנגעקלאָגט אין געריכט אַ געוויסען וולאַדיסלאַוו סאַדאָווסקי, פאַר נישט אויסקויפען אַ וועקסעל אויף אַ סומע פון 86 זלאָטעס. אַרויסגעהענדיג נאָכ'ן פראָצעס פון געריכט, איז סאַדאָווסקי צוגעלאָפען צו לעשבערג'ן און איהם געזידעלט, אָנרופענדיג „פאַרשיווי זשיד".

לעשבערג איז גלייך אַריין צום ריכטער (פון 22-טען רעוויר) און געמאָלדען וועגען פאַקט און אָנגעקלאָגט סאַדאָווסקין פאַר אָנרופען איהם „פאַרשיווי זשיד".

בעת'ן פראָצעס האָט סאַדאָווסקי כלל נישט געלייקענט, אַז ער האָט אַזעלכעס געזאָגט און דער ריכטער האָט איהם פער'משפט צו 7 טעג אַרעסט אָדער אַ געלד-שטראָף פון 50 זלאָטעס.

אויפ'ן אורטייל האָט דער בעשטראָפטער אָנגעגעבען אַנ'אַפּעלאַציע און נעכטען איז דער פראָצעס פאָרגעקומען אין אַפּעלאַציע-געריכט.

סאַדאָווסקי איז דאָס מאָל געווען ווייך ווי פוטער. ער האָט זיך פערענטפערט, אַז ער איז געווען אויפגערעגט און מעהר וועט ער אַזעלכעס נישט טון.

דער ריכטער האָט געבעטען לעשבערג'ן ער זאָל זיך מיט איהם פערגלייכען. לעשבערג האָט אָבער אָפּגעזאָגט און דאָס אַפּעלאַציע-געריכט האָט בעשטראָפט סאַדאָווסקין מיט 3 טעג אַרעסט אָדער 20 זלאָטעס געלד-שטראָף.

———

וועגען בעפרייען ד"ר דראָבנער אויף קויציע.

ב י ד ג אָ ש ט ש, 14 (ספּ. טעל.) אין בידגאָשטש איז פאָרגעקומען אַ גרויסער וואַהל-מיטינג, צוזאַמענגערופען פון די אונאָפּהענגיגע סאָציאַליסטען. מיט אַ רעפעראַט איז אַרויסגעטרעטען ה' גורסקי (פון לאָדז), וועלכער האָט צווישען אַנדערען דערצעהלט, אַז די פרוי פון דעם אַרעסטירטען (די פּאָריגע וואָך אין בידגאָשטש), ד"ר דראָבנער, האָט זיך געווענדעט צום געריכט מיט אַ בקשה מען זאָל בעפרייען איהר מאַן אויף קויציע. דאָס געריכט האָט פערלאַנגט 20,000 זלאָטעס. צוליב דער אינטערווענץ פון אַ דעלעגאַציע פון אונאָפּהענגיגע סאָציאַליסטען ביי דער צענטראַל-מאַכט אין וואַרשא זאָל פעראָרדענט ווערען, אַז מען זאָל אין אַ שנעלען טעמפּע בעהאַנדלען דעם פראָצעס געגען די אַרעסטירטע אין בידגאָשטש, זאַכאַריעוויטש, וונוק, בעם און ד"ר דראָבנער.

———

א גיגאַנטישער מעגאַפאָן

נ י ו - י אָ ר ק. 14 (ספּ. טעל). די ניו-יאָרקער טעלעפאָן-קאָמפּאַניע האָט געמאַכט אַנ'עקספּערימענט מיט אַ נייעם מין מעגאַפאָן (אַנ'אַפּאַראַט, וואָס פערשטאַרקט פילפאַך די קלאַנגען) מען האָט דעם מעגאַפאָן אַוועקגעשטעלט אויפ'ן דאַך פון דער טעלעפאָן-געזעלשאַפט און דאַן האָט מען דאָס אָנגעגעבענע קול געהערט אויף דעם צווייטען ברעג פון טייך הודזאָן, ד. ה. אויף אַ מרחק פון אַ מייל (1 מייל — 1600 מעטער).

900 פישער

אוועקגעריסען אין ים אַריין.

מ אָ ס ק וו אַ. 14 (ספּ. טעל.) אין לאַדאָגער ים-אויסגוס אויפ'ן באַלטישען ים איז געשעהען אַ שרעקליכער אונגעוועהנליכער פאַל. עטליכע אייז-סקאַלעס, אויף וועלכע עס האָבען זיך געפונען אַנ'ערך 900 פישער און דריי הונדערט פוהרען מיט פערד, האָבען זיך פּלוצים אָפּגעריסען פון ברעג און אוועקגעשווימען אין ים. די פרובען אָפּצוהאַלטען די אייז-שטיקער האָבען צו גאָרנישט געבראַכט. צו הילף די אומגליקליכע זענען אַרויסגעפאָהרען אייז-ברעכער, וועלכע האָבען זיך געפונען אין פאָרט.

פערלאַג ב. קלעצקין, וואַרשע.

י. י. זינגער.

שטאָל און אייזן

(ראָמאַן)

אינ'ם ראָמאַן ווערט געשילדערט די מלחמה- און אָקופּאַציע-צייט. עס ווערן אַרויסגעפירט פיל טיפּן און געשטאַלטן: יידישע, פוילישע, רוסישע און דייטשע. סנעמט אַרום אויך די צוואַנגס-אַרבעט ביז דעם אויסברוך פון דער רוסלענדישער רעוואָלוציע.

346 זייטן! :: שיין געדרוקט!

פרייז 8.50 גילדן.

— אדרעס: —

BYCHER, Warszawa Nalewki 2a

אַ גרויסער אויסוואַהל פון נייעסטע-מאָדערנע **שייטלען**

פאַלקעס און האַלבע פאַלקעס

צו בעקומען קאַמיענאַ 5

2-טען הויף, 2. שטאָק ביי פּאָרזשוצקי.

ועתה אישים שמעו לי

ועל תסורו מאמרי פי

לדברי הקשיבה לאמרי הט אזניך

און אַז דו דאַרפסט ערלעדיגען סאָנדאָווע ספּראַוועס, זאָלסטו גלייך קומען צו לויפען אין ביוראָ

17 פעטריקאַווער 17

דורכגאַנג זאַכאַדניאַ 52, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געוויסענהאַפט געשריבען לויט'ן אוסטאַוו אַלערליי ביטעם קלאַוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פוילען, אַפּעלאַציעס ציווילנע און קאַרנע אָפּאָזיציעס, אַדוואָלאַניעס, רעקורסען וועגען דירה אין אורזשאָנד-ראָזיעמטשי, וועגען פּעסער אין קאָמיסאַריאַט-רזשאָנדו און אַלע פּאָליציי-בעצירקען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטען דאַראָוויזנעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען. ספּעציאַליסט פון שותפות-אַקטען.

מיט אַכטונג י. מאַנעלאַ.

רעכט-קאָנסולענט.

ווענדונג צו די ה"ה מחותנים

פון די בעוואוסטע מוזיק-קינסטלער געבר. טויבע

דערמיט האָבען מיר דעם כבוד די געעהרטע מחותנים און בעלי-שמחות געפל. מיטצוטיילען, אַז צוליב דעם, וואָס מיר ווערען נישט צו דער געהעריגער צייט פון די מחותנים געוואויר וועגען אייערע אַלע שמחות און חתונות און דורך דעם פּאַסירט גאַנץ אָפט, אַז די בעלי-שמחות פיהלען זיך בעליידיגט, וואָס מיר קומען נישט צו דער פּינקטליכער צייט אָנצונעהמען די בעשטעלונגען. דעריבער בעטען מיר אַלע מחותנים געפל. אונז צו לאָזען וויסען גענוי די טערמינען, כדי צו קענען ווי געהעריג צופרידענצושטעלען די בעלי-שמחות.

גלייכצייטיג ערלויבען מיר זיך אויפמערקזאַם צו מאַכען די געעהרטע ה"ה מחותנים, אַז מיר נעהמען ביי קיין פאַל נישט אָן קיין שום פערוויילונגען, וואָס קענען זיין פערבונדען חלילה מיט חילול השבת. דעריבער האָפען מיר, אַז מיר פערדינען דעם פולען צוטרוי פון די ג' בעלי-שמחות.

מיט אַכטונג

מוזיק-קינסטלער **געבר. טויבע.**

אָנמעלדונגען נעהמען אויף:

ע. טויבע, ווסכאָדניאַ 18;

ק. טויבע, נאָוואָ-צעגעלניאַנאַ 22

י. טויבע, אַלעע 1. מאַי 18.

בעמ.: מעסיגע פרייזען! פאַר אונבעמיטעלטע — אויסנאַהמס-פרייזען!

אַ הערצליכען מזל-טוב ווינשען מיר דעם ה' **יעקב טשאַשניאַק** און פרוי, צוליב דער חתונה פון זייער זוהן

אשר זעליג מיט פרל. **לאה הערשקאָוויטש**

און זיי זאָלען האָבען פון זיי פיל נחת.

יוסף פריימאַן און פאַמיליע.

Dr.med. A. MAZUR

אויערען און האַלז-קראַנקהייטען, שטימע-און שפּראַך-פעהלערען (שטאַמלען א. אַז. וו.)

האָט זיך איבערציגען פון נאַרוטאָוויטש 44

אויף ווסכאָדנאַ 65, טעל. 66-01

(איינגאַנג אויך דורך פעטריקאָווער 46).

נעהמט אָן פון 11³⁰—12³⁰ און פון 3—5 נאָכמ. 770

א יונגערמאַן מיט 5-קלאַס. בילדונג, זוכט וועלכען ס'איז פּאָסטען, ס'קען אויך זיין אויסוואַרטס. כ'בעזיץ ערשט-קלאַסיגע רעפערענצען. אויף פערלאַנג—קען איך בעלעגען קויציע. אָפּפערטען אין אַדמ. אונטער „Zdolny" 411

לאדז
15 פעברואר 1928

דאָס לאָדזשער לעבען

לאדז
15 פעברואר 1928

15 מיטוואָך כד שבט תרפ״ח	פעברואר זון-אויפגאנג 7 13 זון-אונטערגאנג 4.32 לענג פון טאג 8.19

די נייע פערוואלטונג פון דער לאדזשער קהלה

אַגודה-7 פּרנסים, ציוניסטען-3, אומפּאַרטייאישע-2, בונד-1, פּועלי-ציון-1, פּאַלקיסטען-1.

פעראָרדנונג צו אַרעסטירען דעם גּעוו. פּרעזעס רוס.

אין קהלה־לאָקאַל איז נעכטען ווידער געווען פרעהליך, ראַזאָרעס זענען גע־גאַנגען און ראַזאָרעס זענען געקומען. די אַבריקירטע פערוואַלטונגס ־ מיטגלי־דער האָבען נאָך דערוואַרימט זייערע בענקלעך און אַרויסגעגעבען די לעצטע בעפעהלען, וועלכע זענען אָבער דורך קיינעם נישט גענומען געוואָרען ערנסט.

דער רעטראָגיזירטער פּרעזעס איז גע־זעסען פערשלאָסען **אין זיין חדר מיוחד** און געווען פערטיפט אין נעראַנקען מין הסתם וועגען דער צוקונפט... פון דער יודישער קהלה אין לאָדז.

דאָס כאַראַקטערישסטע איז געווען, וואָס די ראַזאָרעס זענען געזעסען און שטודירט דעם מאָרערנעם שולחן־ערוך, דאָס הייסט, דעם קהלה ־ סטאַטוט. מ׳האָט געוואָלט קודם דערזעהן, ווער וועט אָנגערופען אַ שוואָגער? צי עס האָט אימיצענס אַ שוועסטער פאַר אַ ווייב, צי אַ ווייבס אַ שוועסטער, א.ז.וו. דערמיט האָט מען געוואָלט זיך דערווי־סען צו ה׳ לייבעל מינצבערג, וועלכער איז דער קאַנדידאַט אויפ׳ן אַמט פון פּרעזעס פון דער קהלה ־ פערוואַלטונג וועט מוזען אָפּטרעטען פאַר זיין על־טערען שוואָגער פון די ״אונפּאַרטיי־אישע״ ה׳ מענדעל מאַקאָווער.

איינער פון די ״לצים״ מישט זיך אַריין אין געשפּרעך און גיט אַ גאַנץ פּשוט׳ע עצה, נישט מעהר און נישט ווייניגער, אַז ה׳ מינצבערג זאָל זיך גט׳ן מיט׳ן ווייב און דער ענין איז פולשטענדיג ער־לעדיגט.

ווייטער האָבען די ראַזאָרעס געקנעלט אין דעם ״שולחן־ערוך״ צו אויף אַ זיצונג ווען מ׳וועהלט אַ קהלה ־ פערוואַלטונג דאַרף מען האָבען אַ קוואָרום פון די קהלה ־ ראַטמענער, צי נישט.

די ״אגודה״־ראַזאָרעס האָבען חושד געווען, אַז די איבריגע פראַקציעס וועלען נישט קומען צו דער זיצונג און קיין וואַהלען וועלען נישט פאָרקומען.

די ״אונפּאַרטייאישע״ ראַזאָרעס האָ־בען ווידער אויסגעפונען אַ שפּאָגעל נייע קאָמבינאַציע: היות ווי ס׳איז פאָראויס־צוזעהען, אַז די ״אגודה״ וועט האָבען אין דער נייער פערוואַלטונג 7 מיט־גלידער, די ״אונפּאַרטייאישע״ און ציו־ניסטען — 6, ״בונד״ — 1 און ״פּועלי ציון״ — 1 — וועלען אַלע שטימען אויף אַ לינקען קאַנדידאַט אַלס פּרעזעס פון דער קהלה־פערוואַלטונג, כדי די ״אגודה״ זאָל זיך בעמיהען וועגען פסל׳ען די וואַהלען און דער קריזיס זאָל זיך פערשלעפּען.

ווידער האָט מען גערעדט וועגען אַ רייהע רעזיגנאַציעס פון קהלה ־ ראַט־מענער אויף דער נעכטיגער זיצונג. ווער, וואָס, ווען — האָט מען נישט געוואוסט. דערפאַר האָט מען שוין גע־וואוסט זיכער, אַז דער פּרעזעס פון קהלה ־ ראַט, ה׳ בורזינער, וועט צו דער זיצונג זיכער נישט בעוויזען צו קומען.

די נייעסטע מעשה איז געווען דער ״פערראַט״ פון די ״אונפּאַרטייאישע״ גע־גען דעם ראַזאָר ה׳ אלי קאַראַ.

די ״אונפּאַרטייאישע״ האָבען, נעמ־ליך, אויף זייער ליסטע געשטראָכען דעם ראַזאָר קאַראַ און דאָס אָהן שום מאָטיווען. אַזוי ווי ראַזאָר קאַראַ האָט רעפּרעזענטירט אין דער קהלה־פערוואַל־טונג די ראַדזימינער חסידים; האָט נעכ־טען דער ראַדזימינער רבי געשיקט אַ בריף צום אַלעקסאַנדרער רבי מיט אַ פּראָטעסט נעגען אַזאַ מין האַנדלונג; דער אַלעקסאַנדרער רבי האָט וועגען דעם צוזויסען געטון זיינע מקורבים אין לאָדז, און מ׳האָט אָנגעהויבען אונטער־האַנדלען. ס׳איז אָבער שוין געווען צו שפּעט, ווייל די וואַהל־ליסטעס זענען שוין געווען בעשטעטיגט דורך דער וואַהל־קאָ־מיסיע.

ביי אַזאַ אונרוהיגע און פיבערהאַפטע שטימונג האָט מען געוואַרט אויף דער עפענונג פון דער זיצונג.

* * *

נעכטען אין אָווענד איז פאָרגעקומען די זיצונג פון קהלה־ראַט, אויף וועלכער ס׳האָבען בעדאַרפט פאָרקומען די וואַה־לען פון אַ פערוואַלטונג. די וואַהל־קאָמיסיע האָט בעשטימט, אַז די זיצונג זאָל דויערן פון 9 ביז האַלב עלף. פאַר 9 אַ זייגער, ווען ס׳האָבען זיך אָנגע־הויבען צו זאַמלען די ראַזאָרעס און מיטגלידער פון ראַט, איז אָנגעקומען אַ פערטרעטער פון אויספאָרשונגס־אַמט מיט אַ בעפעהל צו אַרעסטירען דעם ביזאיצטיגען פּרעזעס פון דער קהלה פערוואַלטונג ראַזאָר רוס. ראַזאָר רוס האָט ערקלערט, אַז ער איז אַ היגער האָט אַ פּריוואַט ־ וואוינונג און איז איצט פערנומען אויף אַ זיצונג אין אַ אָפיציעלער אינסטיטוציע און קען די זיצונג נישט פערלאָזען. נאָך לאַנגע אונטערהאַנדלונגען און אַמפּערנישען, אינטערווענצען און טעלעפאָנירען איז געבליבען, אַז ראַזאָר רוס וועט זיך צושטעלען אין אויספאָרשונגס ־ אַמט מאָרגען (היינט) פריה.

דערווייל האָבען זיך אָנגעהויבען זאַמ־לען ראַזאָרעס פון די פערשידענע פראַק־ציעס.

מ׳האָט געמאַכט פערשידענע אויס־רעכנונגען, ס׳איז מעגליך, אַז ס׳וועט פעהלען אימיץ פון דער אַגודה־פראַקציע דאָ דערצעהלט מען, אַז ראַזאָר שבתי ענגלאַרד איז נישט געזונד און וועט דעריבער נישט קענען קומען צו דער זיצונג און אַזוי אַרום וועט די אַגודה בעקומען זיכערע 8 מאַנדאַטען און די ציוניסטען מיט די אונפּאַרטייאישע צוזאַ־מען — 5. דערווייל איז שוין געוואָרען אַרום 9 און ס׳איז אויך נישטאָ ראַ־זאָר ערעלמאַן (פ.צ.), וועלכער איז אויך געווען נישט געזונד. ער איז אָבער שפּעטער געקומען.

אין לאָקאַל פון דער קהלה האָט מען קיינעם נישט אַריינגעלאָזט אַ חוץ די מיטגלידער פון קהלה־ראַט און קהלה פערוואַלטונג, אַפילו די פּרעסע־פאָרש־טעהער האָט מען נישט אַריינגעלאָזט. ווער ווייסט, פאַרוואָס דאָס איז גע־שעהן און אויפ׳ן גרונד פון וואָס פאַר אַ בעשטימונג? איז דאָך די זיצונג פון שטאָט־ראַט, וואו ס׳זענען פאָרגעקומען די וואַהלען פון מאַגיסטראַט, געווען אַנ׳ עפענטליכע?!

דערווייל האָט מען זיך ווייטער דער־וואוסט, אַז דער מיטגליד פון קהלה־ראַט ר. האַמבורסקי האָט זיך אָפּגעזאָגט פון זיין מאַנדאַט און צו דער זיצונג פון קהלה־ראַט איז געקומען דער נאָ־הענטסטער קאַנדידאַט דר. פּראַשקער. זיין שטימע וואָלט רעצידירט, אַז די ציוניסטישע ליסטע מיט די אונפּאַרטיי־אישע וואָלט בעקומען זיכערע 6 מאַנ־דאַטען אָהן אַ גורל.

אַרום האַלב 10 האָט זיך אָנגעהוי־בען די זיצונג פון קהלה־ראַט. די זי־צונג האָט געפיהרט ראַטמאַן מענדעל־סאָן אַלס פּאָרזיצער פון דער וואַהל־קאָמיסיע. אין אָנהויב פון דער זיצונג פרעגט אָן ראַזאָר פערנאַמענט, פאַר־וואָס ווערען די וואַהלען צו דער קהלה־פערוואַלטונג אַדורכגעפיהרט לויט דעם אַלטען סטאַטוט און נישט לויט׳ן נייעם, וועלכער גילט שוין איצט. ער בעקומט נישט קיין תשובה. אַ וואָרט אין אַ פאָרמעלער פראַגע בעט דאַן ראַטמאַן ליכטענשטיין. דער פאָרזיצער וויל איהם נישט געבען. דער פאָרזיצער וויל אויך נישט ערלויבען ד״ר פּראַשקער אָפּצוגע־געבען זיין שטימע. ווען ראַטמאַן ליכטענ־שטיין פאָדערט דאַן אַ וואָרט, ערקלערט דער פאָרשטעהער פון רעגירונגס־קאָמי־סאַריאַט ה׳ שער, אַז קיין ווערטער קען מען נישט געבען און מ׳דאַרף צוטרעטען צו די וואַהלען. דאַן פערלאַנגט ראַטמאַן האָלענדערסקי, אַז די וואַהל־קאָמיסיע זאָל אָפּהאַלטען אַ בעראַטונג און זאָל בעשליסען, צו מ׳דאַרף געבען וואַהל־רעכט דעם דר. פּראַשקער און צו מ׳דאַרף ערטיילען ווערטער אין פאָר־מעלע פראַגען. אין זאַל ענטשטעהט אַ טומעל, דער פאָרזיצער ראַטמאַן מענ־דעלסאָן איז נישט מסכים, אַז די קאָ־מיסיע זאָל זיך בעראַטען; דאַן ער־קלערט ראַטמאַן האָלענדערסקי, אַז ער טרעט אַרויס פון דער וואַהל־קאָמיסיע. אויך ראַטמאַן מאָרגענטאַל האָט זיך אָפּגעזאָגט פון דער קאָמיסיע. ראַטמאַן מענדעלסאָן האָט דאַן צוקאָאָפּטירט צו דער קאָמיסיע 2 פערטרעטער, אַזוי, אַז די קאָמיסיע בעשטעהט בלויז פון אגודה ־ מיטגלידער.

ראַזאָר פּראָפ. רינגער ערקלערט אַ פּראָטעסט, פאַרוואָס צו דער זיצונג פון ראַט איז צוגעלאָזט געוואָרען אַ נישט מיטגליד (ה׳ גאָלדבערג), וועלכער נעהמט אָנטייל אין דער אָפּשטימונג און פאַר־וואָס צו ד׳ יזיצונגען ווערט נישט צוגע־לאָזט דר. פּראַשקער.

מ׳איז צוגעטראָטען אָפּצוגעבען די שטי־מען. די ערשטע האָבען אָפּגעגעבען זייערע שטימען אַלע 16, וואָס האָבען געשטימט פאַר דער ליסטע פון דער אגודה. קורץ פאַר האַלב 11 האָבען אויך די אַנדערע גרופּירונגען אָפּגעגע־בען זייערע שטימען. די וואַהל־קאָמיסיע האָט האַלב 11 געשלאָסען די זיצונג פון ראַט און איז אַוועק צעהלען די שטימען.

ס׳האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז די ליסטע פון די ציוניסטען מיט די אונ־פּאַרטייאישע האָט בעקומען 12 שטימען אַגודה — 16, בונד מיט פּועלי־ציון—5 שטימען. אַזוי אַרום האָבען בעקומען ד ציוניסטען מיט די אונפּאַרטייאישע 5 מאַנדאַטען, ד יאגודה — 7 מאַנדאַ־טען, בונד און פּועלי־ציון — 2 מאַנ־דאַטען. צווישען די ציוניסטען און אונ־פּאַרטייאישע פון איין זייט און דער אגודה פון דער צווייטער זייט דאַרף פאָרקומען אַ גורל וועגען דעם 6 אָדער 8 מאַנדאַט. דער גורל איז פאָרגעקומען אין דער אָנוועזענהייט פון דער וואַהל־קאָמיסיע, פאָרשטעהער פון רעגירונגס־קאָמיסאַר און פאָרשטעהער פון די צררים. דעם גורל האָבען געצויגען מצד די ציוניסטען ד״ר ראָזענבלאַט און מצד דער אַגודה — ראַזאָר בערגער. זוכה בגורל איז געווען די אגודה, וועל־כע האָט אַזוי אַרום בעקומען דעם 8 מאַנדאַט.

דער צוזאַמענשטעל פון דער נייער קהלה ־ פערוואַלטונג איז אַלזאָ פאָל־גענדער: ציוניסטען — 3; אגודה — 8 (צווישען זיי 1 — פאָלקיסט); אונפּאַר־טייאישע — 2; בונד — 1 און פּועלי ציון — 1.

—0—

הכנות צו די סיים-וואהלען.

לוסטרירט די וואַהל-קאָמיסיעס.

(ב) מאָנטאָג האָט דער וואַהל-קאָמי־סאַר ד״ר סקאַלסקי מיט עטליכע בעאַמ־טע לוסטרירט די לאָקאַלען פון די אָב־וואָדאָווע וואַהל-קאָמיסיעס, וועלכע גע־פינען זיך אויף זשעלאָגאַ, זאַקאָנטנאַ, לואיזא א. אַז. וו.

דער קאָמיסאַר האָט געפונען אַלע קאָמיסיעס אַמטירען לויט דער פעראָרד־נונג פון דער הויפּט-וואַהל-קאָמיסיע.

* * *

(ב) פון נעכטען אָן אַמטירען נישט מעהר די ״אָבוואָדאָווע״ קאָמיסיעס. זיי וועלען ערשט ווידער אויפנעהמען זייער טעטיגקייט דעם 1. מערץ.

דער וואַהל-רעפערעט ביים מאַגיס־טראַט אַמטירט אין די ביוראָ-שעה׳ן פון מאַגיסטראַט.

ביי דער סאַנאַציע.

די וואַהל-אַגיטאַציע פערשטאַרקט זיך פון טאָג צו טאָג. אַלע גרופּירונגען ווענ־דען אָן די גרעסטע ענערגיע צו אַגי־טירען פאַר זייערע וואַהל-ליסטעס.

דער אונפּאַרטייאישער בלאָק צו שטי־צען ד, רעגירונג האָט אַוועקגעשטעלט אַ מעגאַפאָן און אָרדענט איין יעדען טאָג אין די מיטאָג-שעה׳ן און אין אָווענד קאָנצערטען, וואָס זענען איבערגעפלאָכ־טען מיט קורצע אַגיטאַציע-רעדעס.

פאַר דער געביידע, וואו ס׳געפינט זיך דאָס וואַהל-ביוראָ פון דער ליסטע נומער 1 פערזאַמלען זיך מאַסען מענ־שען, וואָס זענען פעראינטערעסירט מיט דער דאָזיגער אַגיטאַציע.

אָריגינעלע וואַהל-מיטינגען פון ״בונד״.

דער בונדישער וואַהל-קאָמיטעט אָר־דענט איין די וואָך פרייטאָג, שבת און זונטאָג ביז 10 אָריגינעלע וואַהל-מיטינ־גען אין די זאַלען פון ״קאָלאָסעאום״ און ״פילהאַרמאָניע״, וואו די פאָרשטע־הער פון אַלע יודישע בלאָקען און בלאָקע־לעך, וועלען אַליין בכבודו ובעצמו רעפערי־רען זייערע וואַהל-פּלאַטפאָרמעס און דערביי זיך דרעהען אויף אַנ׳אמתע קאַ־רוזעלע בעגלייט מיט ספּעציעל צוגע־פּאַסטע מוזיק.

* * *

היינט 7 אין אָווענד קומט פאָר אין זאַל פון די קראַנקען-קאַסע-אָנגעשטעלטע אַ פערזאַמלונג פון די יודישע אינטעלי־גענץ וועגען די סיים-וואַהלען. רעפערי־רען וועלען ראַטמ. ליכטענשטיין און ראַטמ. זיבערט פון וואַרשאָ.

—0—

אויך סטרוזשעס, מוזן האָבען לייטישע וואוינונגען

ענערגישע אַקציע פון מאַגיסטראַט.

(§) אויף דער נעכטיגער זיצונג פון מאַגיסטראַט איז אָפּגעגעבען געוואָרען אַ בעריכט וועגען דער אינספּעקציע פון די וואוינונגען פון די הויז סטרוזשעס אין לאָדז.

דער בעריכט איז געווען אַ שרעקלי־כער. עס זענען קאָנטראָלירט געוואָרען די וואוינונגען פון די סטרוזשעס אין 3844 הייזער; אין טיפע קעלער-שטו־בען וואוינען 806 סטרוזשעס, אונטער די טרעפּען 209 און אין דאַך-שטובען 205 סטרוזשעס. 205 וואוינונגען זענען איבערגעמאַכט געוואָרען פון קאַמערלעך ביי קלאָזעטען, איבער קלאָזעטען גע־פינען זיך 497 וואוינונגען. קיין וואַ־סערלייטונג איז נישט פערהאַן אין 681 וואוינונגען. איינשטוביגע וואוינונגען פאַר סטרוזשעס זענען פערהאַן 3298, 2 שטוביגע-349.

מעגליך צו וואוינען, זענען פערהאַן 1642 וואוינונגען. די איבעריגע זענען אונמעגליך צו וואוינען. אין די דאָזיגע וואוינונגען, וואוינען איבער 10 מענ־שען און אין שטוב.

דער דאָזיגער בעריכט האָט אַרויס־גערופען אַ גרויסע דיסקוסיע. וויצע־פּרעזידענט ראַפּאַלסקי און לאַוויק מאַר־גאַלעס האָבען פאָרגעלעגט, אַז די וואוי־נונגען פון די סטרוזשעס, אין וועלכע מ׳קאָן נישט וואוינען, זאָל תיכף פער־מאַכט ווערען און צווינגען די הויזבען־זיצער צו געבען צימערען די סטרוזשעס אין זייערע אייגענע וואוינונגען. דער פאָרשלאָג איז אָנגענומען געוואָרען. ס׳איז אויך בעשלאָסען געוואָרען זיך צו ווענדען צו דער מאַכט, אַז דער דער־מאָהנטער פאָרשלאָג זאָל אַרויסגעגעבען ווערען אין פאָרם פון אַ דעקרעט פון מלוכה-פּרעזידענט.

צום סוף איז בעשלאָסען געוואָרען נישט צו בעשטעטיגען קיין בוי-פּלענער, אין וועלכע ס׳וועלען זיך נישט געפי־נען קיין 2 צימערדיגע פאָרטער-וואוי־נונגען פאַר׳ן סטרוזש.

פלייש

ביליגער געוואָרען

(מ) נעכטען איז אויף דער זיצונג פון מאַגיסטראַט בעטראַכט געוואָרען צוו. אַנדערען דער פאָרשלאָג וועגען ביליגער מאַכען דעם פּרייז פון פלייש און פלייש-אויסאַרבייטונגען.

דער פאָרשלאָג איז אָנגענומען גע־וואָרען און פון היינט איז דער פּרייז פון אַלערליי פלייש און פלייש-אויסאַר־בייטונגען ביליגער מיט 5 ביז 8 פּראָ־צענט.

בעפרייט

פון שפּיטאַל-אַבצאַהל.

(מ) אויף דער לעצטער זיצונג פון דער קאָמיסיע צו בעפרייען פון שפּי־טאַל-אָפּצאָהל ביים געזונדהייטס-אַמט, זענען בעטראַכט געוואָרען 205 ביטעס וועגען בעפרייען פון אָפּצאָהל פאַר היילען זיך אין די שטאָטישע שפּיטאָלען.

אין אַלגעמיין זענען בעפרייט געוואָ־רען אָרימע איינוואוינער אויף אַ סומע פון 134,169 זלאָטיס.

משאות-וואָקזאַל

אין ווידזעוו.

(§) צוליב אַטמאָספערישע בעדינגונגען זענען איבערגעריסען געוואָרען די אַר־בייטען ביים בויען דעם משאות-וואָקזאַל אין ווידזעוו.

אַ דעלעגאַציע פון די אַרבייטער האָט זיך דעריבער נעכטען געווענדעט צום פּרעזידענט זשעמיענצקי, אַז ער זאָל אינטערווענירען אין מיניסטעריום, אַז די באַהן-אַרבייטען זאָלען נישט איבער־געריסען ווערען, ווייל אַנדערש וואָלט די לאַגע פון די אָבגעזאָגטע אַרבייטער געווען אַ פערצווייפעלטע. דער פּרעזי־דענט האָט צוגעזאָגט דעם ענין צו ער־לעדיגען.

רעקלאַמעס.

(א) ווי מיר דערוויסען זיך וועט דער רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט נישט מעהר ער־לויבען אַזעלכע רעקלאַמעס, וועלכע האַ־מעווען דעם גאַסען-פערקעהר און אויך נישט אַזעלכע, וועלכע זענען נישט גע־נוג עסטעטיש. אַזוי וועלען פערבאָטען ווערען די פערשידענע רעקלאַמע-וועגע־לעך, וועלכע האַמעווען דעם גאַסען־פערקעהר.

ביי די פאַבריק-מייסטערס.

(ב) צוליב דעם, וואָס די פאַבריקס־אייגענטימער האָבען נישט פערזיכערט זייערע מייסטערס אין אַרבייטסלאָזען־עמעריטען-פאָנד, האָט דער מייסטער־פעראיין בעשלאָסען צו מעלדען זייערע מיטגלידער אין פערזיכערונגס-אַנשטאַלט אויס אייגענער איניציאַטיוו.

אין די אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט-דיזשורעז.

(§) מ. עפּשטיין (פּיעטריקאָווער 225); מ. באַרטאָשעווסקי (פּיעטריקאָווער 95); מ. ראָזענבלום (צעגעלניאַנאַ 12); גאַר־פיין (ווסכאָדניאַ 54); י. קאָפּראָווסקי (נאָוואָמיעסקאַ 15).

Dr. med. H. LUBICZ
צעגעלניאַנאַ 43, טעל. 32-41
ספּעציאַליסט פאַר הויט-, ווענערישע און מע־נער-שוואַכע • קראַנקהייטען היילונגס-קאַבינעט לאַמפּען (הער-אויספאַל).
נעהמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוועני

לאדז. 15 פעברואר 1928.

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 15 פעברואר 1928

אפשר

וועט מען נאך חרטה האבען.

—o—

אין צוזאמענהאנג מיט זשול ווערנ'ס 100 יאהריגען געבורטס־טאג האט זיך די יורישע פרעסע אין דער גאר'צר וועלט ווידער דערמאהנט, אז דער בע־ריהמטער מחבר פון רייזע - ראמאנען וואס בעצויבערט די פריהע יוגענר פון אלע פעלקער מיט זיין רייכער פאנ־טאזיע — איז א פלאצקער ייד, א משלנו'ניק, און עס זענען איבערגעגעבען געווארען פיל פרטים פון זיין לעבען און שאפען, וואס האבען געזאלט דינען אלס הארבע סימנים פון זיין יודי־שער אפשטאמונג. ש

גלייכצייטיג האט זיך אויף די פראנ־צויזישע פרעסע א סך פערנומען מיט דער ראזינער פראגע, ר.ה. צו ס'איז אמת, אז זשול ווערן שטאמט פון פלאצקער יורען, און זיין ריכטיגער נא־מען איז אלשעוויטש.

די פראנצויזישע געלעהרטע האבען איצט אויסגעפארשט די פראגע, און אפיציעל אפגעלייקענט דעם „בלבול" — איירעל נערערט — ר ילעגענרע...

האבען מיר אזויצואגען, ווידער א „מיאוסען דורכפאל" דערמיט, וואס מיר האבען געוואלט אריינעהמען אין אונזער משפחה א לייטישען מענשען, און די פראנצויזישע חכמים ונבונים האבען זיך אין דעם ענין אריינגעלעגט, און דער־וויזען אז — עס שטימט נישט.

אמת, מיר האבען טאקי סמנים, אבער אויך זיי האבען סימנים!

און אז יורען זענען בכוח אזוי אויס־צוטון יערען סימן יורישקייט, און אפילו דעם צלם אלוקים, ראס איז דאך א־פאקט, וואס מיר טרעפען איהם איצט אויף יערען שריט און טריט, און עס ווערט איהם איצט אפילו שווער צו קאנ־טראלירען!

פערפאלען — ראס דערקלערט זיך מיט דעם אונגעהויערן פראגרעס פון דער טעכניק און מיט דעם... רעגרעס פון דער זעלבסטווירדע.

די מעשה זשול ווערן איז שוין א לאנג פערלאפענע זאך, און צו זיין רוהם וועט איהם ניט אפקומען אדער צו־קומען דורך זיין ריכטיגער ראסען־אנ־געהעריגקייט, פונקט ווי עס וועט גאר־נישט צוקומען אדער אפקומען דעם יו־רענטום אדער דעם קריסטענטום, ווען מען וועט ריווידירען די אפשטאמונג פון א סך אנדערע, פיל וויכטיגערע מענשען - גרויסקייטען.

די פראנצויזען, למשל, וואלטען אויף א האהר נישט רייכער געווארען ווען לאמיר צ.ב.ש. זאגען, ווען די איצטיגע כמעט אלע קאמעריען - שרייבער פון פראנקרייך וואלטען געווען עכטע פראנ־צויזען, און נישט יודען, ווי עס איז אין דער ווירקליכקייט, ווען ראשעל און שרה בערנאר, למשל, וואס האבען דערהויבען ראס טראגישע טעאטער־שפיל אויף דער העכסטער מדרגה איז פראנקרייך וואלטען נישט געשטאמט פון יודען, און —

בכלל וואלט נישט די וועלט ברלות געווארען, ווען — א. א. וו. א. וו.

טא לאמיר דערוויל זיך נישט נעה־מען צו סהארצען, וואס פאריז וויל נישט אפגעבען זשול ווערנען צו פלאצק:

אפשר וועלען זיי נאך די פראנצויזי־שע געלעהרטע, חרטה האבען...

מן.

דער פראצעס פון די נעכטיגע ערציהער.

אויף דער בעשולדיגונגס-באנק - די דעגענערירטע יוגענד.

די שוידערליכע בלוטיגע דראמע, וועלכע האט זיך אבגעשפילט אין א הערבסט-נאכט אין א הינטער-שטאטישע ווילע הינטער בערלין, צווישען 18-יעה־ריגע גימנאזיסטען און 17-16-יעהריגע מעדלעך, און האט זיך געענדיגט מיט'ן טויט פון 2 יונגע נפשות – שטייגט אי־בער אין איהר טראגישקייט און קאטא־סטראפאלע פאלגען, וואס האט מיט אזוי פיל יאהר צוריק געגעבען דער בעריהמ־טער שריפטשטעלער ווערקינד אין זיין „פריהלינגס ערוואכען".

נישט קוקענדיג, וואס זייט דאס ווערק איז געשאפען געווארען איז שוין א־רי־בער 25 יאהר, איז עס איצט אויפגע־שטאגען אלס א געזעלשאפטליך פראב־לעם, אבער פיל בלוטיגער, ברוטאלער און... מעהר בעאונרוהיגענדער,

אויף וויפיל ווערקינד'ס דראמע איז געווען א פערזענליכע פאר זיינע טרוי־עריגע העלדען, מעגליך אפילו אונבע־וואוסטזיניגע ביים אויספיהרען דאס „פערברעכען", אויף אזוי פיל איז די טראגעדיע פון דעם 18-יעהריגען יונ־געל, וואס זיצט אויף דער בעשולדי־גונגס-באנק אין בערלין, באמת א טרא־געדיע פון גאנצען יונגען דור אין דעם נאך-מלחמה'דיגען דייטשלאנד.

צווישען גינטער שעלער, א זוהן פון א בירגערליכער דייטשער פאמיליע, זיין שוועסטער הילדא, דעם שילער פון 8. גימנאזיאל-קלאס קראנץ, הילדא'ס פריינ־דין, די 17-יעהריגע עלינאר ראטי און דעם יונגען האנס סטעפאן האבען עק־זיסטירט מאדנע, פערפלאנטערטע בעצי־הונגען, וועלכע האבען ענטוויקעלט די בלום פון קראנקער פריהצייטיגער ערא־טישער דעגענעראציע.

די יוגענד, וועלכע איז איבערגעלא־זען געווארען זיך אליין, נישט געפו־נענדיג קיין פערשטענדניש אין זייערע פשוטע בירגערליכע פאמיליעס, אין דער אהן-נשמה'דיגער, טעמפער שול, האט זיך געווארפען אין ווירוואר פון פראבלעמען, וועלכע זיי האבען אליין נישט געקענט לעזען.

ס'איז נאך שווער, אויפ'ן גרונד פון דעם פראצעס, וועלכע איז נאך ביים סאמע אנהויב, צו זאגען וואו ס'האט זיך אנגעהויבען דאס לעבען, וואו ס'האט זיך געענדיגט די ליטעראטור און די איבערלעבענישען פון דער קליינער גרופע יונגלעך און מיידלעך.

די טראגעדיע איז בהדרגה'דיג גע־וואקסען אין די פריהצייטיג רייף-גע־ווארענע און צוזאמען דערמיט דעגע־נערירטע נשמות. פון „פאעטישע" אי־בערלעבענישען האבען זיי זיך אריינ־גע'גנב'עט אין פערזענליכען, אינטימען לעבען דורך סאמע עקסטע קאנטראס־טען, האבען אוועקגערויבט די רוה, אויפגעבראויזט דאס בלוט, דערפיהרט צו פולשטענדיגען שגעון – און ענדליך געברענגט צו א בלוטיגער דראמע.

הילדא'ס ברודער גינטער, א פער־וויבליכטער יונגענמאן, גענייגט צו האמאסעקסואליזם, הברט זיך מיט קראנ־צען. קראנץ ליבט זיך מיט זיין שוועס־טער הילדא. אבער הילדא האט איני־גאנצען בעהערשט דעם אנדערען חבר, האנס סטעפאן, וועלכען גינטער האט פיינד. ער האט צו איהם טענות, הלמאי ער לאזט זיך נישט פון איהם „פער־פיהרען".

עס געהען פערביי חדשים, די יונג־לעך און מיידלעך זעהען זיך כמעט יעדען טאג. קיינער קאנטראלירט זיי נישט, קיינער שטערט זיי נישט אין זייערע פערוויילונגען און שפילערייען, וועלכע ענדיגען זיך מעהרסטענטייל מיט שכרות און עראטישע קונצען.

אין דער קריטישער פאטאלער נאכט האט זיך די גאנצע געזעלשאפט פער־זאמעלט אין א ווילע, וואו ס'איז קיין שום עלטערע פערזאן נישט געווען. הילדא האט בעהאלטען סטעפאנען אין איהר צימער. קראנץ, וועלכער פיהלט זיך אלס הילדא'ס געליבטער שיכורט זיך פאר גרויס צרות אן צוזאמען מיט הילדא'ס ברודער.

זיי בעשליסען, אז אלע מוזען שטאר־בען! אלזא, גינטער וועט דער'הרג'ענען סטעפאנען, דער שוועסטערס געליבטען. דעם קאנקורענט פון זיין פריינד און זיין פערזענליכען פיינד. קראנץ ווידער וועט דער'הרג'ענען הילדא'ן און זיך אליין.

דער דאזיגער שרעקליכער פלאן ווערט נאר אויסגעפיהרט אין דער העלפט:

גינטער האט זיך אריינגעריסען אין צימער פון זיין שוועסטער, האט דער־שאסען סטעפאנען און זיך אליין. קראנץ האט שוין נישט בעוויזען מיט דעמזעל־בען רעוואלווער אויספיהרען זיין שרעקליכע אונמענשליכע ראל.

היינט זיצט ער אויף דער בעשולדי־גונגס-באנק, נישט נאר אנגעקלאגטער פאר אנטיילנעמען אין מארד, נאר מ'איז איהם חושד, אז דאס האט ער דערשא־סען סטעפאנען.

וואס איז אבער די געהיימנישפולע פראגע, „ווער האט ערמארדעט?"

אין פערגלייך מיט דער אונענדליכער טראגישער פעסטשטעלונג, אז אין די יונגע נשמות האבען זיך פונאנדערגע־זעצט די העסליכסטע סימנים פון פסי־כישע אטראפיע, דאס פולשטענדיג פער־שווינדען פון סובטעליטעט, געפיהל, נאאיווקייט, מיט וועלכע מיר בעציהען דעם „פריהלינג פון לעבען"–די יוגענד?

אין פלאנטער פון די הונדערט גלייך־וויכטיגע, גלייך-שרעקליכע אומשטענדען, וואס בעגלייטען דאס מאדערנע לעבען פון די גרויסע שטעט און פון דער יוגענד, וואס לעבט דארט, בעהאלט זיך דאס רעטעניש פון דער אונטערשטעטי־שער בערלינער ווילע.

אזוי גוט ווי נאך דעם רעוואלוציע־פריאד, אין יאהר 1905 האט די רו־סישע יוגענד באנקראטירט און אין איהרע רעוואלוציאנערע שטרעבונגען, בעהערשט געווארען אין א עראטאמא־ניע-שגעון אין דער פארם פון „פרייע־ליבע-קרייזען", זעלבסטמארד - קלובען אזוי גוט האט זיך די דייטשע נאכ'־מלחמה'דיגע יוגענד געווארפען אין די כוואליעס פון לעבען, וועלכעס האבען נאך מיט 25 יאהר צוריק צוליב דעם „פריהלינגס-ערוואכען" אלארמירט די געזעצטע מענשען פון דייטשלאנד, די קייזער - טרייע, גאטס-טרייע, און... צביעות'דיגע.

דער פראצעס פון מאטוריסט קראנץ איז א פראצעס פון נעכטיגע ערציהער, פאטערס, און גייסטיגע פיהרער פון דער דייטשער יוגענד. דער פראצעס האט ארויפגעווארפען א מורא אויף די וועל־כע ווילען זעהען די דייטשע ווירקליכ־קייט אזעלכע, ווי זי איז געווען אין די צייטען פון קייזער. דערפאר טאקע האבען די דייטשע נאציאנאליסטען, אין צוזאמענהאנג מיט'ן פראצעס אריינגע־טראגען אנ'אינטערפעלאציע אין רייכס־טאג, טאקע דיזעלבע, וואס דער פרא־צעס האט געריהרט זייער ערציהעריש געוויסען.

דער שווארצער, דער רויטער טאג.

צום צעהן-יעהריגען-טרויער-טאג פון דער גרינדונגס-פערזאמלונג.

פון דר. א. קאראלניק.

א קורצער, צו־קורצער ווינטער טאג אין פעטראגראד. א לאנגע, צו־לאנגע נאכט. א טאג ווי א שפאן, א נאכט ווי אנ'אייביגקייט.

בייטאג נאך א שטראל פון האפנונג, דער שטראל פון א ווינטער־זון אויף דעם צפון־הימעל. און ביינאכט — אויסגע־לאשען אלע ליכטער, פינסטער די גא־סען פון דער גרויסער, שניי און אייז־געקאוועטער שטאדט, שוארצע מורא אויף ווייסען שניי.

אין דעם טאג האט מען געעפענט די „גרינדונגס־פערזאמלונג" — און אין דער נאכט האט מען זי געשלאסען.

איך פרוב זיך דערמאהנען אקוראט. מיט פאטאגראפישער גענויקייט, וואס איז געשעהן אין דעם טאג, מיט צעהן יאהר צוריק: אט אין דעם היסטארישען, שיק־זאל שווערען פינפטען (אדער אכטצעהנ־טען) יאנואר, אין פעטערבורג פרוב זיך — און קאן נישט. קאן מען געדענקען פיר־און־צוואנציג שעה, פערצעהן הונ־דערט פערציג מינוט, איבער זעקס און אכציג טויזענד סעקונדען, צייט־אטאמען — און יעדע פון זיי אנ'אייביגקייט, א וועלט פאר זיך — און יעדע פון זיי בלויז אנגעפיהלט מיט ווארטען.

איך געדענק נישט. די קורצע פאר טאג־שעה'ן זענען מיר, א גרופע פריינד פון פערשירענע פארטייען, אבער פון איין כעס און איין האפנונג, ארומגע־גאנגען איבער די גאסען פון פעטרא־גראד. אינאיינעם מיט דער פראצעסיע פון די רעפוטאטען צו דער גרינדונגס־פערזאמלונג דערנאנגען צום טאורישען פאלאץ. זיי זענען אריינגעגאנגען — מיר זענען צוריקגעבליבען. מען האט אונז נישט אריינגעלאזט. לאטישען, כינעזער, מאטראזען, עפעס סאלדאטיקלעך מיט נארישקינדיש־ברוטאלע פנים'ער, מיט אנ'אידיאטיש־שטאלצען שמייכעל אויף די פנים'ער, האבען קאמאנדעוועט. עס האט אויסגעזעהן מעהר ווי א צוגרייטונג צו א שלאכט, ווי צו א יום־טוב. דעם יום־טוב פון רוסלאנד.

מיר האבען שוין אייגענטליך פון לאנג געוואוסט, אז דער יום־טוב וועט זיין א פערשטערטער. פון לאנג — נאך איידער די באלשעוויקעס האבען פערכאפט די מאכט. עפעס האט געזאגט, עפעס האט אונטערגעזאגט: פון דער גרינ־דונגס־פערזאמלונג וועט זיך אויסלאזען ווינט און רויך.

און וואס לענגער עס האט זיך פער־צויגען, אלץ גרעסער איז געווארען דער ספק: וואס דארף מען עס? ווער האט עס רען געזאגט, אז מען דארף רוקא האבען א גרינדונגס - פערזאמלונג? קאן מען זיך נישט בעגעהן א יאהר־צוויי אהן איהר? האט עמיצער געפרעגט דאס „פאלק", אט דעם מיליאנען־קעפיגען איוואן, אט די אבדולאס און אכ־מעדולאס, און די משה'ס — דאס גאנ־צע ווייט - פונאנדערגעווארפענע, ברייט־צושפרייטע רוסלאנד, ווען מען האט אראפגעריסען די מאנאמאכישע קרוין פון ניקאלאי ראמאנאוו'ס שוואכען קאפ? האט עמיצער געפרעגט ביים פאלק, ווען די צייטווייליגע רעגירונג האט פראקלא־מירט די רעפובליק? און האט מען רען נישט געקאנט מיט דעם איינענעם היס־טארישען רעכט געהן ווייטער, דורכפיה־רען ריקטאטאריש אלע רעפארמען, וואס רוסלאנד האט בעדארפט — די ערד־רעפארם, די סטרוקטור־רעפארם?

און די צייטווייליגע רעגירונג" האט געהאט אלע מעגליכקייטען דערצו, וואס זי האט געטון — זי האט געהאט אין פאראויס די סאנקציע פון דעם פאלק.

און מיר האבען זיך געפרעגט: צי וואס איינשטעלען און קאן די גאנצע רעוואלוציע? טוט, פיהרט דורך, רע־גירט מיט אנ'אייזערנע האנד — מאכט שלום, לאזט די סאלדאטען פונאנדער שאפט פאקטען—און האט מוט צו נעה־מען אויף זיך די אחריות. און ווען עס וועט שפעטער קומען דאס „פאלק" און פערלאנגען פון אייך דין וחשבון, זייט גרייט דערצו אויך, און זייט זיכער — עס וועט אייך ארויסטראגען אנ'אור־טייל: נישט שולדיג.

און מיר האבען אלע געוואוסט, אז עס איז פערשפילט, און דאך—א צי־טער פון האפנונג, אפשר דאך? סוף כל סוף, ווער ווייסט? געשיכטע איז דאך נישט קיין נאטור געזעץ. עס איז נישטא די „אייזערנע נויטווענדיגקייט". אלצרינג הענגט אפ פון א צופאל. לא־מיר זיך אויסמאלען, אז עס געראט די עסערען, אדער די סאציאל - דעמאקרא־טען, אנצוצינדען די בעגייסטערונג פון א פאר הונדערט אדער א פאר טויזענד סאלדאטען! לאמיר זיך פארשטעלען אז טשערנאוו האט א קלוגע רעדע! עס איז געווען שווער זיך פארצושטעלען אזא זאך, אבער עס פאסירען דאך א מאל אזעלכע נסים? אדער צערעטעלי פערכישופט מיט זיין אראטארישער קונסט די סאלדאטען! אדער עס שפרינגט ארויס עפעס א נייער, אן אומבעקאנ־טער, דער „שיקזאל - מענש", און דרעט דעם גאנצען ראד צוריק?

פארוואס נישט? איז דאך קערענסקי געווען אזא „נס" אין פעווראל! קאן זיך דער פאל קערענסקי נישט איבערחזר'ן.

און בפרט—עס איז דאך נאר נישט געווען קיין פראגע פון מאסען, נאך פון א הייפעל, עטליכע מענשען אין דעם סמאלני—דער באלשעוויסטישער צענטער,

און א פאר טויזענד סאלדאטען און מאטראזען. און דער פעטראגראדער גאר־ניזאן איז גאר נישט געווען אזוי אייזען פעסט פאר דער באלשעוויסטישער רע־וואלוציע. איין באטאליאן סאלדאטען אויף דער זייט פון דער גרינדונגס - פער־זאמלונג, און די גאנצע געשיכטע וואלט בעקומען אנ'אנדער כאראקטער. רוס־לאנד וואלט זיך פערקירעוועט אויף אנ' אנדער וועג.

* * *

אט אזוי א גאנצע לאנגע ווינטער־נאכט. זיי האבען זיך פערזאמעלט ביי מיר אין וואוינונג — עטליכע פריינד פון פערשירענע גרופען און בפרט פון דער, וואס איז מיר געווען די נאהענט־סטע, די אזוי - גערופענע רעכטע עסער־רען. מיין וואוינונג איז געווען די נאהענט־סטע פון אלע צו דעם פלאץ פון דער „היסטארישער געשעהעניש". א צעהן מי־נוט גאנג צום טאורישען פאלאץ, און אויך נישט זעהר ווייט פון דעם „סמאל־ני".

רוניא, די ריאזאניער פויערטע, א נעט־רייע און עהרליכע נשמה, האט אויך געווארט. זי האט געהאלטען אין איין שטעלען טעה, ברענגען אויפ'ן טיש „קארושיקעס", וואס זי האט געמאכט מיט אזוי פיל ליבע און קונסט, און האט זיך פון צייט צו צייט אפגעשטעלט און צו געהערט זיך צו די שמועסען.

רוניא — אדער אווראטיא סטעפא־נאוונא, ווי די שכנים פלעגען זי רופען —האט זיך געפיהלט אביסעל שולדיג פאר מיר. זי איז געקומען בעת די וואהלען צו דער גרינדונגס - פערזאמלונג, מיט צוויי צעטעלעך אין דער האנד און גע־פרעגט ביי מיר אנ'עצה: פאר וועמען זאל זי וועהלען, פאר דעם צעטעל נומר

(ווייטער זעה 7-טע זייט).

Dr. Med. I. WEINBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02.
אינערליכע קראנקהייטען, ספעציעל פאר לונגען- און הארץ-קראנקהייטען, בע־שטראהלונגען און קינסטליכע בערג-זון. נעמט אן אין לעטשניצע, זגערזשער 17 פון 6–7. אין דערהיים פון 3–5 נאכם.

Dr. H. Wołkowyski
זאכאדניא 57 (צעגעלניאנא 19)
טעלעפאן 37-70
ספעציעל-ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער - שוואכע, בעהאנדלונג מיט קווארץ-שטראהלען.
נעמט אן פון 1—2 און פון 4—8 פארנאכט. פאר פרויען פון 4—5 אין א באזונדער. ווארטע-זאל.

באנקראטען און גרויסע שטייערען רואינירען דעם טעקסטיל-מסחר.

אויך ווארשאווער סוחרים בעקלאגען זיך אויפ'ן גרויסען קריזיס אין דער טעקסטיל-בראנזשע.

זונטאג איז אין לאקאל פון צענטראלען סוחרים-פעראיין אין ווארשא פארגעקומען די אויסערגעוועהנליכע אלגעמיינע פערזאמלונג פון די סוחרים פון דער מאנופאקטור-סעקציע.

ה' א. מ. גראיאווער, האט אנגעוויזען אויף די פלאגען, וואס דער טעקסטיל-האנדעל האט לעצטענס אויסצושטעהן. פון איין זייט פערשטעהען די טעקסטיל-סוחרים אליין נישט זייער אייגענע אינטערעסען. זיי טרייבען צווישען זיך א אומגעוועהנליכע קאנקורענץ, וואס פיהרט אפט דערצו, אז מ'פערקויפט סחורה אונטער'ן קרן,פרייז. דערצו קומט א גרויסע צאהל פראטעסטען, געגען וועלכע די קרעדיטארען בעמיהען זיך נישט צו פערטיידיגען ווי געהעריג. פון דער אנדערער זייט ווערט דאס טעקסטיל-סוחרטום רואינירט דורך די שווערע לאסט פון איבערמעסיגע שטייערען, הויפטזעכליך אומזאץ-שטייער און דורך דער פאליטיק פון די אינדוסטריעלער, וואס שטויסט ארויס דאס סוחרטום פון זיינע פאזיציעס. דער ערשטער שריט צום קאמף געגען דעם דאזיגען שעדליכען מצב איז די ארגאניזירונג פונם סוחרטום ארום זיין פעראיין.

אדוו. בראף רעפערירט דאן וועגען דעם איצטיגען צושטאנד פון דער שטייער-געזעצגעבונג אין פוילען. די גאנצע שטייער-לאסט ליגט אויף דער שטאדט און בפרט אויפ'ן האנדעל. סיי דער אומזאץ-שטייער און סיי די הכנסה- און פערמעגענס-שטייערן ווערען אויסגעמאסטען אויפ'ן סמך פונם אומזאץ אהן שום ריקזיכט אויף דעם פאקטיש דערגרייכטען ריוח. בעזונדערס דער אומזאץ-שטייער איז אין זיין איצטיגער פארם נישט צוגעפאסט צום ווירטשאפטליכען לעבען. ער ווערט איינגעמאהנט עטליכע מאל ביי יעדען עטאפ פון קויף און פערקויף, וואס די סחורה מאכט דורך פון דעם פראדוצענט ביז'ן קאנסומענט, צוליב וואס עס שטייגט דער יקרות פון די פרייזען און די קאנסומציע ווערט פערקלענערט. דער אומזאץ-שטייער דארף גענומען ווערען נאר ביי דער ערשטער קוועלע, נעמליך ביים פראדוצענט. ביז די דאזיגע רעפארם וועט דורכגעפיהרט ווערען דארף דערוויייל דער אומזאץ-שטייער פערקלענערט ווערען ביז 1 פראצ. פאר'ן איינצעל-האנדעל און א האלב פראצענט פאר'ן גרויס-האנדעל אונאבהענגיג פון די ביכער. דאס וועט נישט פערמינערן די הכנסות פון דער מלוכה, מחמת א דאנק דעם וועט שטייגען דער אומזאץ.

דער דריטער רעפערענט ה' טויבענפעלד ווייזט אן אויף דער געפאהר פון ערטיילען די קונים קרעדיט אויף צו לאנגע טערמינען און אויף דער נויטווענדיגקייט זיך ענטקעגענצושטעלען געגען די באנקראטען. די פליכט פון יעדען סוחר איז צו מעלדען אין דער עפענטליכקייט די נעמען פון די בעלי-חובות, וואס האבען נישט בעצאהלט זייערע שולדען. צו די דאזיגע דארף מען מעהר קיין סחורה נישט פערקויפען און רעגולירען די חובות דארפען אלע געליטענע צוזאמען. נאר אן איינהייטליכע אקציע וועט אפהאלטען די נישט-עהרליכע בעל-חובות אויסצושטעלען זייערע קרעדיטארען אויף דער געפאהר פון היזקות.

דאן איז אנגענומען געווארען פאלגענדע רעזאלוציע:

אין דער איצטיגער עקאנאמישער לאגע, ביים שטייגענדען יקרות, מאנגעל אין קרעדיט, די וואס אמאל צאהלרייכערע פראטעסטען, פערקלענערטער הכנסה און צוזאמענשרומפפענדער קאנסומציע, מוזען די שטייער-לאסטען, וואס זענען קאנצענטרירט דער עיקר אויפ'ן האנדעל, וואס שנעלער און וואס שטארקער געמילדערט ווערען.

די אלגעמיינע פערזאמלונג בעשליסט זיך צו ווענדען צו דער פערוואלטונג פון צענטראלען סוחרים-פעראיין מיט דער ביטע צו אינטערוועניערן וועגען דעם ביי דער געהעריגער מאכט, דערביי דארף מען שטעלען דעם טראפ הויפטזעכליך אויפ'ן אומזאץ-שטייער; אלס אנטי-ווירטשאפטליכער שטייער מוז ער אומבעדינגט אפגעשאפט ווערען אדער ווערען איינגעמאהנט ביי דער ערשטער קוועלע; ביז אבער דאס וועט געשעהן איז נויטווענדיג זאפארט צו פערלענערען דעם זאץ פון דעם דאזיגען שטייער ביז א האלב פראצענט פאר'ן גרויסהאנדעל און ביז 1 פראצענט פאר'ן איינצעל-האנדעל פון טעקסטיל-סחורות און טיכער. אפרעכענענדיג דערביי פון דער אויסמעסטונג דעם פרייז פון די אויסגעקויפטע פאטענטען.

Dr.med.A.URYSON
ספעציאל-ארצט
פאר אינערליכע קראנקהייטען
קאנסטאנטינער20, טעל.35-85
נעהמט אן פון 3–5 נאכמיטאג. 887

Dr. Z. RAKOWSKI
ספעציאליסט פאר אויערען, נאז, האלז
און לונגען-קראנקהייטען.
קאנסטאנטינער 9, טעל. 27-31.
שפרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5—7
נעמט אויך אן אין לעטשניצע, זגערושער 17
פון 10—11 און פון 2 3.

א קונסט-פאטאגראפיע
איז א ציהרונג אין יעדען הויז!
אין מיין איבעראל בעקאנטען קונסט-פאטאגראפישען אטעליער ווערען אויסגעפערטיגט אלערליי אויפנאהמען אויף פאסטקארטען, פארטרעטען, סאלאן-בילדער א. ז. ו. לויט דער לעצטער טעכניק פון ליכט און שאטען. לויט וואונש א גרויסער אויסוואהל פון די נייעסטע אמעריקאנער און ווידען-קארטען. ס'ווערען אויך געמאכט אויפנאהמען פאר געזעלשאפטען (ארגאניזאציעס). אויפ'ן פערלאנג אויך אויסער'ן אטעליער. צוגענגליכע פרייזען. גרעסטע אנערקענונג פון א ריהע לאדזער פערזענליכקייטען פאר די שעהנע און זארגפעלטיגע אויספיהרונגען.
מיט אכטונג קונסט-פאטאגראפישער אטעליער
„PARISIEN", wł. H. SROKA, Łódź, Brzezińska 69
צופאהר מיט'ן טראמוואי נ' 1. צופאהר מיט'ן טראמוואי נ' 1

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעס פאלקסבלאט" ענטווארטען אויף יורידישע פראגען, וואס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן.
יורידישע אפטיילונג
פון „נייעם פאלקסבלאט".

ביים דערלאנגען אנ'אנפראגע אויף א יורידישע עצה, דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

גילטיג דעם 15-טען פעברואר 1928

6978 א לעזער פון אלעקסאנדער גאס.

ביי אזעלכע ענינים מוז קודם כל פעסטגעשטעלט ווערען, צו דער בעשולדיגטער איז אויסען געווען מיט זיין פראפאנירטער מתנה צו ווירקען אויפ'ן בעאמטען, אז ער זאל בעגעהן לטובת איהם א דינסטליכען מיסברויך און צווייטענס, צו איז דער דעמאהנטער בעאמטער לויט זיין אמטליכע שטעלונג פאקטיש בערופען געווען צו ערלעדיגען אזעלכע ענינים.

אזוי ווי דער בעשולדיגונגס-אקט ווארפט אייך פאר נאר, אז איהר האט פארגעליינט די מתנה, בכדי אויפצוּנעהמען אייך אויסער דער רייה, אלזא נישט צו בעגעהן קיין מיסברויך, נאר בכדי צו ערפיהלען אנ'אקט פון א בעזונדערע העפליכקייט, קאן דאס פערברעכען נישט בעטראכט ווערען פאר קיין לאפובקע, נאר אין ערגסטען פאל קאן מען אייך בעשטראפען פאר בעליידיגען דעם בעאמטען, בעת'ן ערפיהלען זיינע דינסטליכע פליכטען.

6979 א לעזער פון לוטאמירסקא.
6980 ש. ש.
6981 מ. ק—סקא.
6982 פנחס ש.

וועגען אייערע ענינים דארפט איהר זיך פערשטענדיגען פערזענליך מיט אונזער יוריסט, טעגליך פון 3 ביז 4 מיטברעגענדיג די צייטונג.

6983 א. ב. ג.

די פאבאראווע, וועלכע זענען בעפרייט געווארען אויף אדראטשעניעס, ווערען גענומען צום 23 יאהר אומבעדינג אויף 5 חדשים'דיגע איבונגען, בעת די פערבליבענע אויסערן קאנטינגענט ווערען ארייגעצויגען אין פוילען אקטיווען דינסט, אויב זיי ווערען איבערהויפט ארייגעצויגען.

ווי ס'זאל נישט זיין ווערען זיי צו 25 יאהר פון זייער עלטער איבערגעטראגען אין רעזערוו.

6984 ס. ק.

ביים בעפרייען סעקוועסטרירטע זאכען אויפ'ן חשבון פון פערלעגענעם איינקונפטס-שטייער, ווערען אקטען, אינטערציויעס בלויז אין אויסנאהם-פאלען בעריקזיכטיגט.

6985 ל. ד.

געוועהנליך שאצט דער קאמארניק אפ די פערנומענע זאכען גלייך ביי דער זאיענטשע. יעדער פון די פעראינטערעסירטע צדדים האט דאס רעכט צו קוועסטיאנירען די ריכטיגקייט פון דער אפשאצונג. אין אזא פאל האט דער צד, וועלכער קוועסטיאנירט די אפשאצונג דאס רעכט אויף זיין חשבון איינצולאדען צו דער אפשאצונג אנ'ענטשפרעכענדען זאך-קענער.

6986 קליינער.

וואוינונג-שטייער ווערט אויפגעמאנט נאר פון לאקאטאר אבער נישט פון סובלאקאטאר.

6987 ש. ב.

האט מען אייער טאכטער אנערקענט פאר נארמאל, וועט איהר די קוראציע-קאסטען נישט בעצאהלען.

6988 א לעזער פון זאכאדניא.

דער הויזווירט קאן נאר נישט דערלויבען, אז איהר זאלט דעם צימער פערדינגען א פרעמדען, ער האט אבער נישט די מינדעסטע רעכט איהם צו פאדערען פאר זיך, קוים צאהלט איהר פינקטליך דירה-געלד.

Dr. med. ST. HEINRICH
POMORSKA 10, tel. 47-67.
ספעציאליסט פאר קינדער- און אינערע קראנקהייטען. בעהאנדלונג מיט קינסטליכע בערגזון-בעשטראהלונגען (קווארץ-לאמפען). נעהמט אן פון 4–6 נאכמיטאג.

אין הויף פון לעצטען צאר

טאג-בוך פון דער הויפדאמע אננא ווירובאווא.

(11 יודיש—ל. בראנט.

די ערשטע טעג האט ער מאמא געשראקען דערמיט, וואס ער פלעגט פארויסזאגען אלערליי אימה'דיגע זאכען, מאמא האט איהם געבעטען ער זאל מתפלל זיין פאר דער געבורט פון א טראנפאלגער, ער האט מתפלל געוועזן און דערנאך האט ער אלעמען געגעבען צו פערזוכען פון הייליגען ברויט. געגעבען האט ער פון זיין מויל. דא האט פאסירט א גרויסע אונאנגענעהמליכקייט. ווען ער האט פון זיין מויל געגעבען דאס הייליגע ברויט איינער פון די גרויספירשטינס, איז איהר געווארען נישט גוט; זי האט עס אויסגעשפיגען, זאגענדיג, אז ס'האט א שלעכטען ריח. זי איז בכלל געווען זעהר א קאפריזנע. מ'האט איהר אוועקגעפיהרט אבער מאמא האט מורא געהאט פאר גאטס צארן. נאך דעם האט זיך ביי דער גרויספירשטין בעוויזען אנ'אויסשיט אויפ'ן לייב. מ'האט אנגעהויבען רעדען וועגען אנ'אנשטעקונג, מיטיא איז געווארען בעזייטיגט.

דאן האט זיך בעוויזען דער פראנצויז פיליפ[1]). וועגען איהם זענען ארומגעגאנגען פיל פליאטקעס. אבער ער האט אויסגעהיילט מאמא פון די אנפאלען, ער האט בערוהיגט איהרע נערווען, זי האט אנגעהויבען שלאפען בעסער, איז געווארען קרעפטיגער, דאס מודראטישעל[2]) האט פארויסגעזאגט, אז זי וועט האבען א זוהן, און אזוי ווי זי האט זיך געפיהלט בעסער, האט זי געמיינט, אז דאס איז שוואנגערשאפט. א דאקטאר האט דאס בעשטעטיגט, דערנאך, ווען דער דאקטאר איז אוועקגעפאהרען, האט זיך מאמא ווידער גענומען מצער זיין; ס'איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז דאס איז א געשוויר. דער פראפעסאר האט געהייסען אוועקשטעלען פיליפ'ס מעדיצין, ווייל זי האט שלעכט געווירקט. אלע האבען פון זיי חוזק געמאכט, און מאמא האט וועגען דעם געוואוסט.

— נאך דעם — דערצעהלט מאמא — האב איך געזעהן א שרעקליכען חלום, און איך האב שוין געוואוסט, אז כ'וועל האבען א זוהן, דאס איז געווען אין דער נאכט פון מיין געבורטסטאג. כ'בין געשלאפען, פלוצים זעה איך צוקאפענס פון מיין געלעגער פונקט ווי אנ'עפענונג אין סופיט, און פון דארט בלאזט א לייכט ווינטעל, אזא אנגענעהמס, מיט פרייד אטעם איך ארייןדאס ווינטעל, פלוצים לאזט זיך אראפ פון דארטען עפעס ווי א ווייס שאלעכעל, אדער פלינלען, און נעבען מיר, פאר מיין בעט שטעהט עפעס א מענש: א בארוויסער, אין א ווייס העמד, ארומגעגארטעלט מיט א שטריק, רוהיג צלם'ט ער מיך איבער און שעפטשעט עפעס. איך וויל אויפוועקען פאפא, אבער דער מענש שעפטשעט אלץ, איך וויל עפעס פרעגען, נאר יענער געהט שטיל אוועק. איך רוף: „ווער ביסטו, זאג!" און אליין קאן איך פון איהם די אויגען נישט אוועקרייסען. „אלעקסעי – גאטס מענש!" שעפטשעט ער און ווערט פערשוואונדען... איך האב אנגעהויבען שטיל צו וויינען, ווען פאפא האט זיך אויפגעכאפט, האב איך איהם געזאגט, אז מיר וועלען האבען א זוהן אלעקסעי, און פון יענעם מאמענט אן האב איך געוואוסט און געהאפט.

צו יענער צייט האט פלעווע, וועלכער האט געוואוסט וועגען וואס עס זענען מתפלל דער צאר און די צאריצע, איבערצייגט זיי, זיי זאלען תפילה טון ביי די מאנאכען פון הייליגען סעראפים פון סאראוו [3]), דעם מליץ יושר פאר דער צארישער משפחה.

(פארטזעצונג קומט).

[1]) א פראנצויז פון ליאן. ער פלעגט היילען מיט פערשידענע „וואונדערווירקענדע" מיטלען. מענשען, וואס האבען איהם געקענט, האבען בעהויפטעט, אז ער איז נישט קיין נאר, אז ער האט עפעס א מיסטישע קראפט איבער נערוועאיש שוואכע און „נערוועזע קראנקע". מיט פיליפ'ן האט זיך בעקענט אין אויסלאנד איינער פון די טשערנאגארישע גרויספירשטינס. דורך איהר איז ער אנגעקומען צו די גרויספירשטען ניקאלאי און פיאטר ניקאלאיעוויטש, און דערנאך—צו ניקאלאי II און אלעקסאנדרא פיאדאראווונא, פיליפ פלעגט חדשים-לאנג וואוינען אין געהיים אין די צארישע זומער-רעזידענצען, פערנעמענדיג זיך מיט „שמועסען" און מיט מיסטישע סעאנסען. אלס בעלוינונג פון זיין ערפאלגרייכע היילונג האט איהם ניקאלאי געוואלט שענקען דעם טיטול דאקטאר מעדיצין, די קריגס-מעדיצינישע אקאדעמיע, וועלכע איז געווען געגען דעם, האט זיך געווענדעט נאך אינפארמאציעס וועגען פיליפ'ן קיין פראנקרייך. ס'איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז פיליפ האט קיין שום בילדונג נישט בעקומען און אז זיין קאריערע האט ער אנגעהויבען אלס געזעלען ביי א קצב.

[2]) טישעל פאר ספיריטיסטישע סעאנסען.

[3]) אין הויז פון די ראמאנאווס האט עקזיסטירט א לעגענדע וועגען דער נביאות פון נזיר סעראפים, דעם גרינדער פון סאראווער איינזאמען קלויסטער (אין טאמבאווער גובערניע) די נביאות האט זיך בעצויגען אויף א רייה קינפטיגע הערשער, א טייל פון די פאראויסזאגען, וואס האבען זיך בעצויגען צו ניקאלאי'ען, זאלען האבען געלויטעט פאלגענדעס: „אין אנהויב רעגירען פונ'ם דאזיגען מאנארך וועלען זיין אומגליקען און פאלקס-צרות. ס'וועט זיין א נישט געלונגענער קריג. אין דער מלוכה גופא וועט זיין א גרויסער אויפברויז, א פאטער וועט אויפשטעהן געגען זיין זוהן, און א ברודער געגען ברודער, אבער די צווייטע העלפט פון דער הערשאפט וועט זיין א ליכטיגע און דער צאר וועט מאריך ימים זיין".

וועגען האנדווערקער און „כאלופניקעס“.

קאָנפערענץ אין האנדעלס-מיניסטעריום. -- די רעכט פון די יודישע פאך- און האנדווערקער-שולען. -- וועגען געזעלען און לערן-יונגלעך.

א דעלעגאציע פון ווארשעווער צענט-ראלען יודישען האנדווערקער-פער-באנד אין די פערזאָנען פון פרע-זעס פון צ. ק. ראטמאן איגנאַץ. טשער-ניאקאָוו, פרעזעס פון דער עקזעקוטיווע ראטמ. ראסנער און דירעקטאָר פייערינג האָט בעזוכט דאָס מיניסטעריום פאר האנדעל און אינדוסטריע, וואו זי האָט בעריהרט א גאנצע רייה אקטועלע פראַ-גען.

צווישען אנדערען איז בעהאנדעלט געוואָרען די פראגע וועגען די „כאלופ-ניקעס“ און אין צוזאמענהאנג מיט'ן צעכען-געזעץ. אזוי ווי דער בעגריף „כאלופניק“ איז הן אין דער טעאָריע און הן אין דער האנדווערקער-פראקטיק נישט גענוג קלאָר בעשטימט, האָבען די דעלעגאטען צוזאמען מיט די מיני-סטעריאלע בעאמטע געפרובט טיפער אנאליזירען דעם זאָגען בעגריף דער-ביי זענען, אלס יסוד פון דער בע-טראכטונג, גענומען געוואָרען ביישפי-לען פון פערשידענע פאכען. די פראגע איז אויך בעטראכט געוואָרען פון פיס-קאלען שטאנדפונקט און די דעלעגאטען פון האנדווערקער-פערבאנד האָבען נאָ-כאמאָל אונטערגעשטראָכען דעם מאָ-מענט, אז א בעדייטענדער טייל האנד-ווערקער איז בעפרייט פון אויסקויפען פאטענטען. אין קיין שום פאל קאָן אָבער די דאָזיגע קאטעגאָריע בעלי-מלאכות נישט פעררעכענט ווערען אלס כאלופניקעס.

עס האָט זיך ארויסגעוויזען, אז דאָס מיניסטעריום שטעהט אויפ'ן שטאנד-פונקט : אז דאָס נישט בעשעפטיגען קיין ארבייטער, קאָן נישט דינען אלס קרי-טעריום צו קוואליפיצירען האנדווערקער אלס כאלופניקעס, און נישט יעדער האנדווערקער, וואָס ארבייט אליין אָדער בלויז מיט דער מיטהילף פון מיטגלי-דער פון דער פאמיליע, מוז דורכאויס בעטראכט ווערען אלס „כאלופניק“ און אז אפילו א האנדווערקער, וואָס פער-נעהמט זיך מיט אויסארבייטען איהם אָנ-פערטרויטע מאטעריאלען, אָבער ער בע-נוצט זיך דערביי אין דער מינימאלסטער מאָס מיט אייגענע צוגאבען, קאָן ער שוין נישט ארונטערפאלען אונטער'ן בע-גריף „כאלופניק“.

ווען אלס כאלופניקעס זאָלען בע-טראכט ווערען די אלע האנדווערקער, וואָס בעשעפטיגען נישט קיין ארבייטער, וואָלטען די דאָזיגע האנדווערקער נישט געקאָנט גענים'ען פון די הנחות, וואָס ווערען אנערקענט, לויט די איבער-גאנגס-ארטיקלען, פאר די האנדווערקער וועלכע האָבען דעם 15-טען דעצעמבער 1927 געפיהרט זעלבסטשטענדיגע וואר-שטאטען און וועלען דאָס בעווייזען דורך א בעשטעטיגונג פון גמינע-אמט און א פאטענט פון יאָהר 1927. אזוי ארום וואָלטען די אזוי-גערופענע כא-לופניקעס שוין קיינמאָל נישט געקאָנט ווערען קיין זעלבסטשטענדיגע האנד-ווערקער.

אויסער דעם, וואָלטען די געזעלען (טשעלאדניקעס), וועלכע זענען ביי די דאָזיגע „כאלופניקעס“ בעשעפטיגט, נישט געקאָנט, נאָך דער 5-יעהריגער פראקטיק זיך עפענען קיין אייגענע ווארשטאטען. א ריזיגער טייל בעלי-מלאכות פון הונדערטער שטעט און שטעטלעך אין פוילען וואָלט אויף דעם אופן נישט געקאָנט אין דער צוקונפט ווערען זעלבסטשטענדיג, ווייל זיי האָ-בען פריהער נישט געארבייט ביי קיין זעלבסטשטענדיגע האנדווערקער.

צום סוף וואָלטען עטליכע צעהנדליג פראָצענט פון יודישען האנדווערקערטום נישט געהאט קיין אקטיוו און פאסיוו וואהל-רעכט בעת די וואהלען צו די האנדווערקער-קאמערן, ד.ה. צו די אינ-סטיטוציעס, פון וועלכע ס'איז אָפהענגיג די צוקונפטיגע עגזיסטענץ פון דער יודישער מלאכה בכלל, ווייל די קאמערן וועלען עקזאמינירען די קומענדיגע האנדווערקער-דורות און אפילו אויך דעם איצטיגען, שוין אין די נאָהנסטע דריי יאָהר, אויב די בעלי-מלאכות וועלען בעשעפטיגען לערן-יונגלעך.

צוליב דעם, וואָס די וואהלען צו די האנדווערקער-קאמערן, וועלכע וועלען פארקומען שוין אין חודש אפריל ה. י. וועלען דורכגעפיהרט ווערען אויפ'ן גרונד פון אן'איינפאכער מעהרהייט שטימען און נישט אויף פראָפּאָרציאָנע-לע יסודות, קאָן מען זיך פאָרשטעלען, ווי אזוי ס'וואָלט אויסגעזעהען די יו-דישע מלאכה ווען עטליכע צעהנדליג פראָצענט בעלי-מלאכות זאָלען פערלירען דאָס וואהל-רעכט אין די עקזאמינאציע-קאָמיסיעס, וועלכע ווערען לויט'ן געזעץ געשאפען דורך די האנדווערקער-קאמערן. עס וואָלטען דאמאָלס אין די האנדווער-קער-קאמערן כמעט, אָדער אינגאנצען נישט געווען קיין עקזאמינאטאָרען, מצד די יודישע האנדווערקער.

ענדליך, ווען א כאלופניק וועט נישט בעזיצען די א. ג. „האנדווערקער-קאר-טע“ און ער וועט אלזאָ נישט קאָנען גענים'ען פון די בערעכטיגונגען, וועלכע דאָס געזעץ אָנערקענט פאר זעלבסט-שטענדיגע האנדווערקער, קאָן איהם דראָהען די געפאהר, זיין ווארשטאט זאָל מיט צוואנג געשלאָסען ווערען דורך די אינדוסטריע-אמטען.

בנוגע די רעכט פון די יודישע פאך-שולען און בעזונדערס פון די האנד-ווערקער-שולען צו אָנערקענען געזעלען אלס מייסטערס און זיי געבען דעם טי-טעל „דיפלאָמירטער מייסטער“ נישט בלויז זייערע אייגענע שילער, נאָר אויך די האנדווערקער, וועלכע ארביי-טען אין ווארשטאטען, האָבען די דע-לעגאטען געבעטען, אז אין דער נאָ-הענטסטער אויספיהרונגס - פעראָרדנונג זאָל די פראגע ערלעדיגט ווערען אויף א גינסטיגען אופן. ס'האָט זיך ארויסגע-וויזען, אז די ארבייטען אין דער ריכ-טונג זענען שוין אין גאנג און די פרא-גע איז אָפהענגיג פון דער מיינונג פון אנדערע מיניסטעריומס.

וועגען די ערגענצונגס-שולען האָבען די דעלעגאטען אויפגעוויזען, אז די שטעט וועלען נישט אימשטאנד זיין אין די נאָהענטסטע יאָהרען צו עפענען די נויטיגע נעץ שולען און דעריבער דאר-פען די טערמינאטאָרען בעפרייט ווע-רען פון דער פליכט צו ענדיגען אזעל-כע שולען כדי צו קאָנען ווערען גע-זעלען.

דאָס מיניסטעריום האָט אויך אין דער דאָזיגער פראגע אָנגענומען א גינ-סטיגע שטעלונג און צוליב דעם, האָט די דעלעגאציע געבעטען, אז דאָס מי-ניסטעריום זאָל איהר מיינונג וועגען דער פראגע ברענגען צום אויסדרוק אין איינער פון די נאָהענטסטע פעראָרדנונ-גען.

טרויער-פערזאמלונג צום 10-טען יאָהר-צייט

פון ד"ר י. טשלענאוו.

אין לאָקאל פון דער ציוניסטישער אָרגאניזאציע איז פאָרגעקומען א טרוי-ער-פערזאמלונג, געווידמעט דעם אָנדענ-קען פון ציוניסטישען פיהרער ד"ר יחיאל טשלענאָוו ז"ל צוליב דעם 10-טען יאָהר-צייט.

די פערזאמלונג עפענט אין קורצע ווערטער ה' ד"ר ראָזענבלאט, וועלכער [...]ערמאָנט דעם פערשטאָרבענעם און די [...]ערזאמעלטע בעעהרען זיין אָנדענקען [...]יט אויפשטעהען.

ה' מ. לימאַן כאראקטעריזירט די אי-[...]עאלע פיגור פון ד"ר טשלענאָוו אלס [...]ריסטאל-ריינע, אונאייגענגוציגע פער-[...]נליכקייט, בלב-ונפש איבערגעגעבען [...]צם יודישען אויפלעבונגס-געדאנק. צו-[...]מען מיט הרב מאז"ה גרינדעט ער [...]ן מאָסקווא די „בני-ציון“ און שטעהט [...] דער שפיץ פון דער ציוניסטישער [...]וועגונג אין רוסלאנד. צוליב זיין ציו-[...]טישער טעטיגקייט פערנאכלעסיגט ער [...]ן גרויסע פראקטיק אלס דאָקטאָר-מע-[...]צין און שפעטער נאָך דעם טויט פון [...] וואָלפסאָן, ווערענדיג בערופען צו [...]עהען אָן דער שפיץ פון דער ציוניס-[...]טער וועלט-אָרגאניזאציע, פערלאָזט [...] זיין גלענצענדע קאריערע. נישט [...]ענדיג אויף דעם, וואָס זיינע [...]ינד און נאָהענטע, ווילען איהם אָפ-[...]טען דערפון, און טראָגט זיך איבער [...] בערלין און פון דאָרט קיין קאָפענ-[...]ען צוזאמען מיט דער ציוניסטישער [...]ונג. צוריקקומענדיג אויף א קורצע [...] קיין רוסלאנד, פערלאָזט ער באלד ווידער זיין פאמיליע נישט קוקענדיג אויף זיין קראנקהייט און די געפאהר צוליב די מלחמה-אָפעראציעס און פאָהרט ממש מיט מסירת-נפש קיין לאָנדאָן, וואו ער בעטייליגט זיך אין דער גרויסער ציוניסטיש-פאָליטישער ארבייט ביים צו-גרייטען די באלפור-דעקלאראציע. אין מיטען פון דער גרויסער ארבייט שטארבט ער פלוצלינג אין לאָנדאָן...

רעד. אוגער שילדערט דעם מסירת-נפש'דיגען רוסישען ציוניזם, וועמענס אידעאלער פאָרשטעהער איז געווען ד"ר יחיאל טשלענאָוו. ער רעדט ארום די ציוניסטישע טעטיגקייט פון ד"ר טשלע-נאָוו, וועלכער האָט זיך אקטיוו בעטיי-ליגט אין אלע ציוניסטישע קאָנגרעסען, און דערמאָנט זיין עקשנות'דיגען קאמף געגען דעם אוגאנדא-פראָיעקט, צוליב וואָס ער איז צוזאמען מיט די אנדערע „ניין-זאָגער“ ארויסגעטרעטען פון קאָנ-גרעס. אָבער גלייכצייטיג איז ער גע-שטאנען אויף דער וואך. אז די אָרגא-ניזאציע זאָל נישט צושפליטערט ווערען. דעמאָלס האָט ד"ר טשלענאָוו ארויסגע-געבען זיין בעקאנט בוך „ציון און אפריקא“. נאָך דעם טויט פון דוד וואָלפ-סאָן איז ד"ר טשלענאָוו געוואָרען פאק-טישער פרעזידענט פון דער ציוניסטי-שער וועלט-אָרגאניזאציע.

צולעצט לעזט ה' לעוו איבער אַנ'-אייגענהענדיגען בריף פון ד"ר טשלע-נאָוו צו דער גרינדונג פון דער שוהל „אוהל-יעקב“.

פילהארמאניע-זאל מאנטאג, דעם 20-טען פעברואַר

פרעסע-רעדוטע

א. נ. געזעגנונג פון קאַרנאוואל

שרפות.

(§) נעכטען האָט אויסגעבראָכען א שרפה אין דער וועבעריי פון בערנארד בודזין אויף זגערזשער 108. די פייער-לעשער האָבען די שרפה גיך איינגע-לאָשען.

אין דער וואוינונג פון פריידה ווייג-בערג (זשעלאָנא 46) האָט זיך פון א שלעכט איינגעהייצטען אויווען אָנגע-צונדען די פאָדלאָגע. די פייערלעשער האָבען די שרפה ליקווידירט.

מעסער-שטעכעריי.

(§) צווישען 2 קצבים-געזעלען, וועל-כע ארבייטען ביי עדמונד שעפלער אויף זשגאָווסקא 11 איז אויסגעבראָכען א מחלוקה, וואָס איז איבערגעגאנגען אין א געשלעג איינער פון די געזע-לען, א געוויסער דוטקאָווסקי, האָט געכאפט א גרויס מעסער און זיין חבר קליס געמאכט עטליכע שווערע וואונ-דען. קליס איז אָפגעפיהרט געוואָרען אין שפיטאָל, דוטקאָווסקי איז ארעסטירט געוואָרען.

א פראָטעסט

פון שומרי-שבת געגען די לאָדזער קהלה.

נעכטען איז פאָרגעקומען א פערזאמ-לונג אין דער חברה „שומרי שבת“ (אלעקסאנדריסקא 19) אויף וועלכער עס איז אָנגענומען געוואָרען א פראָ-טעסט געגען דער וואהל-קאָמיסיע ביי דער קהלה, ווייל זי האָט ערלויבט צו עפענען די יודישע גמינע אום שבת.

פון געריכט.

פאר קאָמוניזם.

(§) נעכטען איז אין קרייז - געריכט פאָרגעקומען דער פראָצעס געגען דעם 20-יעהריגען יוסף אייזנער זשעלאָנא 48, וועלכער איז בעשולדיגט געוואָרען אין געהערען צו דער קאָמוניסטישער יוגענד און קאָלפּאָרטירען קאָמוניסטישע ליטע-ראטור.

דער בעשולדיגטער האָט זיך אליין פערטיידיגט. דאָס געריכט האָט איהם פער'משפט צו 3 יאָהר טורמע.

ליב איז אונז

אונזער גאַסט פרץ הירשביין.

פרץ הירשביין קומט היינט קיין לאָדז איינער פון די איידעלסטע, פיינפיהר-לענדסטע שריפטשטעלער פון אונזער ליטעראַרישער רענעסאַנס-עפּאָכע, דער איינציגער דראַמען-שרייבער, וואָס זיין טעאַטער-וואָרט איז אויפ'ן ריכטיגען אָרט — הגם דאָס יודישע טעאַטער גופא האָט נאָך קיין ריכטיגען אָרט נישט פאַר'ן שיינעם וואָרט, — אַ קאָנסטרוקטיווער בויער פון שעפערישער זאַפטיגער פאָלקסטימליכקייט און סובטעלער ליריי-שער סימבאָליק — דאָס איז אונזער וואַנדערענדער ריכטער, דער קלאַסי-קער פרץ הירשביין.

דער מאַן פון קלאָהרקייט, פון ליכ-טיגקייט פון קרישטאָל - ריינעם געמיט וועלכער האָט אין זיין לעבען פון אַ פערוואָגעלטען יודישען ריכטער בעוויזען אַריינצוברענגען וועלט - ברייטקייט אין ממשות'דיגען זין פון וואָרט, נאָכגע-פאָרשט פון וועלט - ארומגעהמענדע איי-גענע אויגען, אַריינגעאָטעמט מיט דער לופט פון ימים, און בערג, און מדבריות — אַזוי איז פרץ הירשביין געקומען לעצטענס אין אונזער פוילען „אר'חיי'ען“ זיך אַ ביסעל ביים קוואַל פון זיינע ברידער.

אין דער ענגער אַטמאָספערע פון אונזער טאָג-טעגליכען פערזאָרגטען לעַ-בען מיט זיינע אַלע קליינליכקייטען און אַמביציעס, אין דער פערבילינונג פון אונזער קולטור-שאַפען מיט אַלע זיינע מניעות און אָפּווייכונגען, איז איצט אַנ'-אָפּפרישונג, אַ ביישפיל פון אַבסאָלוטען אידעאַליזם און לויטערקייט, אַ פער-שטאַרקונג פון פאָזיציע —

אונזער פרץ הירשביין!

*

היינט אין אָווענד וועט אין פילהאַר-מאָניע זאַל פרץ הירשביין האַלטען אַ פאָרלעזונג אויף דאָס טעמאַ „די וועלט, ווי איך זעה זי“. די פאָרלעזונג האָט אַרויסגערופען אַ זעהר גרויסען אינטערעס.

קאַנטאר גרשון סיראטאַ דאַווענט פרייטאג און שבת אין „ענגלישען זאַל“.

ווי מיר האָבען געמאָלדען, קומט קאנטאָר גרשון סיראָטא אונווידערופליך דעם פרייטאָג קיין לאָדז און וועט דאַוו-נען פרייטאָג אָווענד און שבת מברכים פ' „שקלים“ אין ענגלישען זאַל (אלעע 1. מאַי 2).

אַ שכור

זיך אַליין דערשטאכען.

(§) א שוידערליכער פאַרפאַל איז נעכ-טען בייגאכט פאָרגעקומען אויף דאָמ-בראָווסקא 3. דער איינוואוינער פון דעם דאָזיגען הויז סטאניסלאוו קוביאק, זיי-ענדיג שכור האָט בעקומען א נערווען-אָנפאל, האָט געכאפט א קוכען-מעסער און זיך געגעבען עטליכע שטעך אין דער ברוסט. פאגאָטאָוויע האָט דעם אומגליקליכען אָבגעפיהרט אין א גוסס'ן צושטאנד אין שפיטאָל.

פון „אַרט“.

היינט — „סאַלעם-אליי קום“.

היינט ווערט געגעבען דער אויסגע-צייכענטער 4-טער פראָגראם, וואָס האָט מיט זיין בונטקייט, פערשידענאַרטיגקייט און לעבענסלוסטיגער הייטערקייט גע-שלאָגען רעקאָרד.

אָנהויב פון דער פאָרשטעלונג פונקט 9.25

Dr. med.
J. MANDELBAUM
Zawadzka 16a, tel. 27-52
ספעציאליסט פאר אינערליכע און נערווען - קראנקהייטען.
נעהמט אָן טעגליך פון 5 ביז 7 אָווענד.

אַ גנב האָט אָפּגעביסען א פינגער.

[...]) אויפ'ן גרינעם מארק האָט נעכ-[...] פאסירט פאָלגענדער פאַרפאל. אין [...]צלב פון יעקב יאסטשוזעמבסקי [...] א גנב צוגעגנב'עט עפעס א ניש-[...]ן געגענשטאנד. יאסטשעמבסקי האָט נאָכגעיאָגט דעם גנב און איהם געכאפט. דער גנב האָט אָבער אָפּגעבי-סען ביי יאסטזשעמבסקי'ן א האלבען פינגער און איז צנטלאָפען.

א בלוטיגער אנפאל.

(§) נעכטען אינדפריה זענען די לאָ-קאטאָרען פון פאָלודניאָווא 36 אלאר-מירט געוואָרען דורך מורא'דיגע הילפס-געשרייען, וועלכע האָבען זיך געטראָ-גען פון איינעם פון די הויז-טרעפען.

אין א מינוט ארום איז פון די טרעפ-פען ארויסגעלאָפען א פערשוין מיט א פערבלוטינט מעסער. אויף די טרעפען איז געלעגען א שווער-פערוואונדעטער אין קאָפ און אין בויך דער 28-יעהרי-גער שמעון מילראַד, וועלכער האָט ערקלערט, אז ער איז אָנגעפאלען גע-וואָרען דורך אַנ'אומבעקאנטען. דאָס גע-יעג נאָך דעם מעסער-שטעכער האָט קיין שום רעזולטאט נישט געגעבען. די פאגאָטאָוויע האָט מילראַד'ן ערטיילט די ערשטע הילף.

ווי אזוי מען גנב'עט בריליאנטען און פעריל.

(א בריף פון וויען).

פונקט אזוי ווי, למשל, די מלמדים אין די קליינע שטעטלעך האבען זייער סעזאן, די בין-הזמנים, און די חזנים זייערען, די ימים-נוראים. גראד, אזוי האבען אויך די ווינער געשעפטען-גנבים להבדיל, זייער גרויסען סעזאן: פאר די קריסטליכע חגאות. אין די פאר טאג, ווען דער געדראנג אין די נעשעפטען איז גרויס, ווען פערשידענע קונים קומען און געהען און געשעפטסלייט „האבען נישט קיין הענד" — דעמאלט איז די „שניט-צייט" פאר די געשעפטס-גנבים, פאר וועלכע מען קאן זיך מיט טויזענד אויגען נישט אויסהיטען. אט די חברה גנבים, מייסטענס זענען דאס פרויען, זענען אין זייער גנב'ישער טעכניק אזוי אויסגעבילדעט, אזוי פלינק און כיטרע, אז זיי טוען אפ זייערע „שטיקלעך" אינמיטען העלען טאג, פאר אלעמענס אויגען, און מ'קאן זיי פונדעסטוועגען נישט כאפען ביי דער האנד. ספעציעל האבען די ווינער גנבים געהאט היי-יאהר א גוטען סעזאן, יעדענפאלס א סך א בעסערען, ווי די געשעפטסלייט. לאחר המעשה זענען אין די מעהרסטע גרויסע געשעפטען פעסטגעשטעלט געווארען א סך גנבות: אבער נאך מעהר גנבות זענען איבערהויפט נישט ענטפלעקט געווארען און די געשעדיגטע ווייסען עד היום הזה נישט פון זייערע שאדענס...

די דאמע און דער בעטלער.

אין איינער פון די גרעסערע יובילער-געשעפטען פון א פארנעמען שטאט-קווארטאל, קומט אריין אנ'עלעגאנטע „דאמע". איהר אויטאמאביל ווארט אויף איהר אויף דער גאס. זי פערלאנגט מ'זאל איהר ווייזען בריליאנטענע רינגען צום אויסקלייבען, „אבער נאר די פיינסטע און בעסטע" — נעהמט זי זיך אויס. זי קלייבט און קלייבט, בעטראכט באלד דעם, באלד יענעם רינג. דעם אמת געזאגט, געפעלען איהר אלע; פונדעסטוועגען קאן זי ביי זיך נישט בעשליסען וועלכען זי זאל קויפען. דער יובעליר, וואס בעדינט אליין דער פרוי, ראט זי צו באלד צו דעם רינג, באלד צו יענעם, און לויבט דערביי די מעלות פון איינעם און פון דעם אנדערען. אינמיטען דעם דאזיגען געשעפטליכען געשפרעך קומט דערווייל אריין א „בעטלער". די דאמע מאכט כלומר'שט א מינע פון אומצופרידענקייט איבער דער פלוצימדיגער שטערונג, זי עפענט אויף איהר האנד-טעשעל, נעהמט ארויס א מטבע און ווארפט זי אריין דעם בעטלער אין זיין אפענעם הוט, וואס איז אין זיין האנד. דער בעטלער דאנקט פאר דער נדבה און פערלאזט דאס געשעפט. די דאמע קימערט זיך אבער נישט מעהר מיט דעם בעטלער און מיט זיין דאנק און איז ווייטער פערנומען מיט די רינגען. עס איז איהר אבער שווער צו בעשליסען, און עס בלייבט דערביי, אז זי וועט מארגען קומען מיט איהר מאן, כדי ער זאל איהר העלפען אויסקלייבען דעם ריכטיגען רינג. מיט א פריינדליכען גרוס געהט זי ארויס און זעצט זיך אריין אין איהר ווארטענדיגען אויטאמאביל. ווי זי איז נאר ארויס, בעמערקט דער יובעליר, אז איהם פעהלט א טייערער בריליאנטענער רינג. ער לויפט ארויס, ליארעמט, אבער — צו שפעט. נישטא מעהר קיין סימן פון דער פרוי. אבער ווען אפילו ער זאל זי געוועהן אניאגען, וואלט ער ביי איהר דעם רינג נישט געפונען, ווייל דעם רינג האט געהאט נישט זי, נאר דער „בעטלער", וועלכער איז אין אמת'ן געווען א מיט-קאמפאניאן פון דער דאזיגער „נאבעלער דאמע", און ער האט בעקומען צוגעווארפען דעם רינג אין הוט אריין, אינאיינעם מיט דער נדבה...

די וואקסענע פאדעשווע.

און ווידער א מעשה מיט א יובעליר. צו אנ'אנדערען יובעליר איז געקומען א „דאמע פון דער געזעלשאפט", אין געשעפט איז אבער גראד געווען א קונה, אנ'עלטערער הער, וועלכער שטעהט ביים טיש און קויפט עפיס. די דאמע בלייבט דערווייל בעשיידען שטעהן אן א זייט, ביז יענער קונה ווערט פערטיג. נאכדעם, ווי דער עלטערער מאן איז ארויסגעגאנגען, געהט די דאמע ערשט צו צום יובעליר. זי זאגט איהם, אז זי וויל גארנישט קויפען, נאר ביי איהם פרעגען, לעת-עתה אהן א שום פערפליכטונג, וואס ס'קאסטען האלז-בענדער פון פערל און אויב זיי זענען איצט אין מאדע. „א רגע, מיין גנעדיגסטע, מיר פעהלט א בריליאנטענער רינג! דער הער, וואס איז אקארשט ארויסגעגאנגען, שטעהט גראד נאך פאר דער טיר" — מיט די דאזיגע ווערטער לויפט דער יובעליר ארויס און ברענגט ווידער צו פירען דעם עלטערען מאן, וועמען ער איז חושד אין דער גנבה.

אין א רגע כמימרא וואקסט שוין אויס א פאליציאנט און עס ווערט דורגעפיהרט ביי דעם אלטען א גרונדליכע אונטערזוכונג — אבער געפונען האט מען ביי איהם גארנישט. דער בע'גנב'עטער יובעליר איז ווי געפלעפט, ער בעט ביים אלטען מאן מחילה און מוז זיך צום גרויסען שאדען נאך ריכטען אויף א פראצעס פאר עהרע-בעליידיגונג, מיט וועלכען דער געקרענקטער אלטער דראהעט איהם ביים אוועקגעהן...

אביסעל שפעטער טרעפט זיך אויף א בעשטימטען ארט דער אלטער מאן מיט יענער „געזעלשאפטס-דאמע" — כדי צו מאכען צווישען זיך די חלוקה. דעם פעלענדיגען רינג האט, נעמליך, זי. און געקומען איז ער צו איהר אויפ'ן פאלגענדיגען אופן: בעת זי איז געשטאנען אן א זייט, האט דער אלטער מאן בכיון און גאנץ אומבעמערקט אראפגעווארפען אויף דר'ערד, ביים יובעליר-טיש, דעם דערמאנטען רינג. דער רינג האט זיך דאן צוגעקלעפט צו דער וואקסענער פאדעשווע פון דער דאמע'ס שוך, בשעת זי איז צוגעגאנגען צום יובעליר-טיש. דאס איבריגע האט זיך דאן אפגעשפילט לויט דעם פאראויס גוט-דורכגעקלערטען גנבה'שען פלאן, וועלכער האט געקענט דורכגעפיהרט ווערען נאר א דאנק דעם, וואס סיי דער אלטער מאן און סיי די דאמע האבען אזוי קונציג געשפילט זייערע ראלען...

מ. פ—ס.

Dr. PRYBULSKI
זאוואדזקא 1, טעל. 25-38.
ווענערישע און האר-הויט-קראנקהייטען. [illegible] בעהאנדלונג מיט קווארץ-ליכט (אויספאל), רענטגען-שטראהלען.
[illegible] פון 9—1 און פון 4—8 [illegible]
דאמען פון 4—5 נאכם.
ספעציעלער ווארטע-זאל פאר פרויען.

דער שווארצער, דער רויטער טאג.

(ענדע פון דער 3-טער זייט).

ניין אדער דעם צעטעל נומער — איך האב שוין פערגעסען צי דאס איז געווען צוויי אדער דריי. דער ניינטער צעטעל איז געווען דער עסערישער דער אנדערער דער באלשעוויקישער, איך האב איהר ערקלערט, איך האב מיט איהר געלערנט א גאנצען פרק שטאטס-וויסענשאפט — און זי האט מיט מיר מסכים געווען, אז נומער ניין, דאס הייסט דער עסערישער צעטעל, איז — „פאר דעם פאלק", און אז דער באלשעוויקען צעטעל איז „געגען דעם פאלק". אבער נאך די וואהלען איז זי געקומען מיט אנ'אראפגעלאזטען קאפ און מיט א שולדיגען פנים געצופט איהר שאל: „בארין פערצייהט, איך האב דאך געפאלגט נאטאשאן, ד.ה. דעם דווארניק'ס ווייב—און געשטימט פאר די באלשעוויקעס. מען זאגט, אז זיי זענען פאר דעם פאלק".

עס האט שוין כמעט שימערירט אויף טאג, ווען מיר האבען בעקומען די ידיעה אז דער מאטראז-זשעלעזניאק האט פונאנדערגעטריבען די גרינדונגס פערזאמלונג, איינער וואס איז געווען דערביי, איינער א מיטגליד פון דער פערזאמלונג איז געקומען אונז אנזאגען די בשורה. דאס וואס מיר האבען ערווארט, איז געקומען. „פיניס" דער סוף, האט געזאגט איינער פון אונז, א דאקטאר, מיט דעם טאן, ווי מען קאנסטאטירט דעם טויט פון א מענשען. און א זיפץ איז פערגליווערט געווארען אין דעם קאלטען חדר — אין יענעם גרויען ווינטער בעגינען.

א סוף, אדער אנ'אנהויב? א שווארצע שטילקייט איז געווארען ארום. צו וואס רעדען? וואס געשעהן איז געשעהען — און קיין שום ווערטער קאנען עס נישט ענדערען „נישט געקאנט דערפיהרען, נישט געקאנט דערטראגען" — האט איינער געזאגט כמעט ווי פאר זיך.

בלויז רוניא האט זיך פונאנדערגעוויינט אויף א קול, אזוי ווי מען בעוויינט אין דעם רוסישען פאלק א טויטען: „זייט מיר מוחל, בארין, איך האב ניט געוואוסט, וואס איך האב געטון. נאטאשא האט מיך פערפיהרט". רוניא האט נישט פערשטאנען פארוואס זי וויינט און וואס זי האט „פערשולדיגט". זי האט נאר געפיהלט — אנ'אומרעכט האט דאס „פאלק" בעגאנגען — געגען דעם פאלק".

„בערוהיג זיך, רוניא, דו ביזט נישט שולדיג, דאס פאלק איז נישט שולדיג. דו האסט נישט פערשטאנען, נאטאשא האט נישט פערשטאנען. נישט צום ערשטען מאל, נישט צום לעצטען מאל — שווער איז צו פערשטעהן דעם גורל פון א פאלק!"

רוניא איז אוועקגעגאנגען צו זיך אין קעמערל. „דאס פאלק" האט אונז פערלאזען. און שווייגענדיג זענען מיר ווייטער געזעסען, טראכטענדיג וועגען דעם וואס איז פערביי, און וועגען דעם וואס איז בעהאלטען אין דער שוים פון די צייטען; טראכטענדיג וועגען דעם שווארצען טאג, וועגען דעם רויטען טאג — און וועגען אונזער גרויסער, גרויער איינזאמקייט.

(טאג)

„אררט"
ארטיסטישער רעווי און קאמער-טעאטער
אונטער דער לייטונג פון
מ. בראדערזאן.

ווייסער זאל פון „מאנטיפעל"
זאכאדניא 43.
היינט און טעגליך

היינט, מיטוואך, פינקטליך 9.15 אווענד—ווידערהאלונג
פון 4-טען סענסאציאנעלען פראגראם א. נ.
כאלאם אלייקום

I.
1) פראלאג
2) קו-קו-רי-קו
3) קויהלען-גרובען
4) עקסצענטריק (טאנץ)
5) כאלאם אלייקום
II.
6) נעגער-סקעטש
7) האנדעל
8) זש'אקים (כ'בעשולדיג)
9) צרות פון ספארט (מאנ.)
10) בעטערלעך
11) „מוהמע גמיגקע" (באמבאסטישע רעוו!) פון י. אבערושאנעק.

מוזיק. לייטונג: קאמפאז. ה. קאן. באלעט-מייסטער: פראפ. מאיעווסקי.
רעזשי: פולאווער. דעקאר. קאסט.: ד. מאטוס, ש. בלום. קאנצ.: ש. בייגעלמאן.

מארגען, דאנערשטאג, דעם 16-טען פעברואר 1 פארשטעלונג
אנהויב פינקטליך 9.15 א זייגער אווענד.
פרייטאג, דעם 17-טען—2 פארשטעל.: פינקטליך 8 און 10 אווענד
שבת, דעם 18-טען, ווערט נישט געשפילט.

בילעטען צו בעקומען ביי דער טעאטער-קאסע פון 5 נאכמ.

אין די ציין פון טיגער

סענסאציאנעלער ראמאן

פון מאריס לעבלאן

(70

— איהר וועט דאך אודאי נישט לייקענען, אז דער דאזיגער „פערשוין מיט'ן העבאן-שטעקען", וועלכער האט אין דער קאוויארניע „פאנט-נעף" ארויסגעגנב'עט ביים אינספעקטאר ווערא דעם בריף...

— אבער איך בין דאך נישט יענער! — האט סויווער איבערגעשלאגען — אין דעם אלעם איז דא עפיס אנ'אומאויפגעקלעהרטער טעות, מחמת מיין פוס איז קיינמאל נישט געווען אין דער קאוויארניע פאנט-נעף. איך קאן עס אייך שווערען!

ווי איך האב אייך שוין פריהער געזאגט, האב איך נישט געוואוסט וועגען גארנישט. דער דונער האט מיך געטראפען אומגעריכט! און דעריבער האט דאס אומגליק ארויסגערופען אין מיר אנ'אומגעריכטע רעאקציע — אזא געפיהל, וואס איז אינגאנצען פרעמד פאר מיר, פאר מיין כאראקטער און שטימונג, דערוועקענדיג אין מיר פלוצלינג די ווילדעסטע און פרימיטיווסטע אינסטינקטען.

אויפ'ן געדאנק, אז מאריא-אננא איז ארעסטירט געווארען, אז זי איז בעשולדיגט אין א טאפעלטען מארד, בין איך אריינגעפאלען אין עפיס א ווילדען שגעון.

אין דעם ערשטען מאמענט איז מיר געלונגען אפילו זיך צו בעהערשען, און דאס האט מיר געגעבען די מעגליכקייט אפצושפילען א קאמעדיע פאר'ן פאליציי-פרעפעקט.

דערנאך בין איך, איבערקעהרענדיג אלץ אויפ'ן וועג, און בעפרייענדיג זיך פון דעם אינספעקטאר אויסען און דעם סערזשאנט מאזע, ארויסגעשפרונגען דורכ'ן פענסטער, און דער איינציגער געדאנק מיינער איז געווען — ענטלויפען! ענטלויפען, ידי צו בלייבען אויף דער פריי, און האבען א געוויסען שאנס צו ראטעווען מאריא-אננא'ן.

איך האב טאקי דער'הרג'עט דעם אינספעקטאר אויטען! אמת! אבער איך וואלט אויך געווען פעהיג פאר איהר טובה צו דער'הרג'ענען צעהן און צוואנציג מענשען אויך. דאס לעבען פון מענשען האט פאר מיר פון דאן אן קיין שום בעדייטונג נישט געהאט. עס האט עקזיסטירט נאר איינס: די סכנה, וואס עס האט געדראהט מאריא-אננא'ן!

גאסטאן סויווער האט זיך מיט דער הילף פון א שטארקער ווילענס-אנשטרענגונג בעמיהט צו פערבלייבען קאלטבלוטיג.

דאס האט זיך איהם מעהר-ווייניגער איינגעגעבען, אבער די שטימע זיינע האט זיך געענדערט פאר טיפער גערירטקייט, און ער האט נישט געקאנט בעהערשען דעם ציטער פון פיבער, וואס האט איהם ארומגעכאפט.

אין א ווייל ארום האט ער ווייטער גערעדט:

— אויפ'ן ראג גאס, אין וועלכער איך האב זיך פערקירעוועט. מקדים-זייענדיג די פאליציי-אגענטען, אין דעם מאמענט, ווען נישט-וויסענדיג, וואס איך האב ווייטער צו טון, האט מיך ארויסגעראטעוועט פלארענציא.

זי האט שוין וועגען אלעם געוואוסט פון צוויי וואכען אן.

אויף מארגען, נאך דעם, ווי דאס פערברעכען איז בעגאנגען געווארען האט זי שוין וועגען גאנצען ענין געוואוסט א דאנק די צייטונגען, וואס זי האט אייך געלייענט אויפ'ן קול, — נו — און ווייטער, הערענדיג, ווי-אזוי איהר האט זיך אויסגעטענה'ט וועגען לויף פון דעם ענין, איז זי נעקומען צו דער איבערצייגונג, אז דער גרעסטער, און אפשר דער איינציגער, ריכטיגער שונא פון מאריא-אננא'ן זענט איהר!

— פארוואס, אייגענטליך?

— ווייל אייערע מעשים האבען איהר איבערצייגט אין דעם. מעהר, ווי עמיצענס אנדערש האט זיך עס אייך געהאנדעלט וועגען דעם, אז קודם מאריא-אננא און דערנאך, איך אליין זאל אפגערוימט ווערען פון וועג, וואס האט געפיהרט צו מארניגטאנס מיליאנען. און לסוף...

סויווער האט זיך פערהאלטען א ווייל און דערנאך האט ער א זאג געטון:

— זי האט געקאנט אייער ריכטיגען נאמען... און לויט איהר מיינונג שטעלט זיך ארסען לופען פאר גארנישט נישט אפ.

זי האט אלזא, אנגעהויבען א קאמף געגען ארסען לופענען אין שוץ פון איהר נאהענטסטער פריינדין.

אויף מיך האט זי מחלק-געווען מיט איהרע פערדאכטען און האס צו אייך. מיט'ן גאנצען אימפעט בין איך איהר אין דער הינזיכט צו-הילף געקומען.

איך וועל אייך איצט נישט געגוי איבערדערצעהלען דעם גאנצען פאק מיטלען, וואס מיר האבען אונטערגענומען געגען אייך, ווייל איהר אליין ווייסט דאך גוט וועגען זיי.

איך מוז זיך אבער מודה זיין, אז איך גופא האב דא געשפילט די הויפט ראליע.

די גרעסטע עולה זענט איהר אין בעצוג צו מאריא-אננא'ן בעגאנגען מיט די אזוי-גערופענע בריף פון היפאליט-פאוויל'ן, ווייל נאר אייך האבען מיר צוגעשריבען די דאזיגע מאכינאציע.

פונוואנען האבען געזאלט שטאמען די דאזיגע בריף, און וואס איז געווען זייער בעדייטונג?..

מיר האבען בשום אופן נישט געקאנט קלוג-ווערען, וואס זאל דאס זיין.

פלארענציא האט אייך שפיאנירט טאג-ווי-נאכט:

מיר האבען געזוכט עפיס א רמז אנ'אנדייטונג, וואס זאל אונז ארויספיהרען אויף א שטיקעל דרך...

(פארטזעצונג קומט)

PRZETARG.

Magistrat m. Łodzi ogłasza niniejszem

publiczny przetarg

ofertowy na urządzenie instalacji światła elektrycznego w gmachu szkoły powszechnej przy ul. Aleksandrowskiej Nr. 124.

Oferty pisemne odpowiadające treści kosztorysu ślepego, należy składać w kopertach zamkniętych z napisem „Oferta na urządzenie instalacji światła elektrycznego w szkole przy ul. Aleksandrowskiej 124" w Magistracie, Plac Wolności 14. III piętro, w pokoju Nr. 41, do dnia 22 lutego r. b. do godz. 12-ej, otwarcie ofert nastąpi w dniu 22 lutego o godzinie 14-ej w pokoju Nr. 43.

Ślepy kosztorys i warunki przetargu otrzymać można w pokoju Nr. 52. — 123

PRZETARG.

Magistrat m. Łodzi ogłasza niniejszem

publiczny przetarg

ofertowy na urządzenie instalacji wodociągów i kanalizacji w gmachu szkoły powszechnej przy ul. Aleksandrowskiej Nr. 124.

Oferty pisemne odpowiadające treści kosztorysu ślepego, należy składać w kopertach zamkniętych z napisem „Oferta na urządzenie instalacji wodociągów i kanalizacji w szkole przy ul. Aleksandrowskiej 124" w Magistracie, Plac Wolności 14, III piętro w pokoju Nr. 41, do dnia 22 lutego r. b. do godziny 12-ej, otwarcie ofert nastąpi w dniu 22 lutego o godzinie 14-ej w pokoju Nr. 43.

Ślepy kosztorys i warunki przetargu otrzymać można w pokoju Nr. 52. — 124

OGŁOSZENIE.

Opierając się na Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 lutego 1926 roku „o regulowaniu cen przetworów zbóż chlebowych, mięsa i jego przetworów, oraz odzieży i obuwia przez wyznaczanie cen" (Dz. Ust. Rz. Pol. Nr. 18, poz. 101) na Rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 sierpnia 1926 r. „o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszechnego użytku" (Dz. U. R. P. Nr. 91, poz. 527 art. 8), oraz na Uchwale Magistratu m. Łodzi z dnia 16 kwietnia 1926 roku, niniejszem podaję do wiadomości mieszkańcom m. Łodzi co następuje:

Uchwałą Magistratu m. Łodzi Nr. 161 z dnia 14 lutego 1928 roku zostały wyznaczone ceny maksymalne (najwyższe):

na mięso wieprzowe i wyroby masarskie za 1 kg. w detalu:

1. wieprzowina	zł. 2 gr. 40	18. baleron gotowany	zł. 5 gr. 60
2. wieprzowina bez dokł.	„ 3 „ —	19. „ surowy	„ 4 „ 40
3. schab i baleron	„ 3 „ —	20. boczek sur. wędz.	„ 3 „ 80
4. słonina	„ 3 „ 20	21. „ gotowany	„ 4 „ 20
5. sadło	„ 3 „ 20	22. szmalec	„ 3 „ 80
6. salceson	„ 3 „ 20	23. siekane	do umowy
7. kiełbasa krajana	„ 3 „ 20	24. słonina paprykowana	zł. 4 gr. 40
8. „ serdelowa	„ 3 „ 20	25. polędwica sur. wędz.	„ 6 „ —
9. pasztetowa	„ 4 „ —	26. kiełbasa surowa	do umowy
10. serdelki	„ 4 „ 20	27. rolada	zł. 4 gr. —
11. podgarlana	„ 2 „ —	28. parówki	„ 5 „ —
12. czarna	„ 2 „ —	29. kiełbasa sucha	„ 5 „ —
13. kaszanka	„ 1 „ 10	30. salami	„ 7 „ 50
14. krakowska	„ 4 „ —	31. kiełbasa sucha polska	„ 5 „ 80
15. szynka gotowana	„ 5 „ 60	32. „ „ moskiewska	„ 5 „ 80
16. szynka sur. wędz.	„ 3 „ 20	33. „ „ myśliwska	„ 7 „ —
17. szynka bez kości	„ 3 „ 70	34. salami miękkie	„ 5 „ —

na mięso wołowe, baranie i cielęce za 1 kg.

W HURCIE:		W DETALU:	
1. wołowina normalna I gat.	Zł. 2.40	1. wołowina normalna I gat.	Zł. 2.70
2. „ „ II „	„ 2.—	2. „ „ II „	„ 2.30
3. „ koszerna I „	„ 3.12	3. „ koszerna I „	„ 3.70
4. „ „ II „	„ 2.50	4. „ „ II „	„ 3.—
5. baranina normalna	„ 2.60	5. baranina normalna	„ 3.—
6. „ koszerna	„ 3.10	6. „ koszerna	„ 3.70
7. cielęcina normalna	„ 2.40	7. cielęcina normalna	„ 2.76
8. „ koszerna	„ 2.40	8. „ koszerna	„ 2.90
		9. wołowina norm. I gat. bez kości	„ 3.20
		10. „ „ II „ „	„ 2.55
		11. polędwica wołowa	„ 3.80

na wyroby masarskie koszerne za 1 kg. w detalu:

1. kiełbasa „salami" I gat.	Zł. 9.20	6. kiełbasa gęsia II gat.	Zł. 6.44
2. „ „ II „	„ 7.36	7. wędlina „rozmaitości"	„ 10.12
3. „ wrocławska I „	„ 5.52	8. kiełbaski wiedeńskie I gat.	„ 7.36
4. „ „ II „	„ 4.45	9. wątrobiana	„ 6.—
5. „ gęsia I „	„ 7.36	10. sucha eksportowa	„ 10.12

W myśl zacytowanego Rozporządzenia Rady Ministrów § 7 wyżej wyznaczone ceny maksymalne obowiązują na terenie m. Łodzi od dnia następnego po ogłoszeniu.

Zaznaczam, że zgodnie z §§ 10 i 11 wymienionego Rozporządzenia Rady Ministrów, winni żądania lub pobierania cen wyższych od wyznaczonych lub nieujawnienia tych cen w cennikach właściwych przedsiębiorstw handlowych, będą ukarani przez władzę administracyjną I instancji według art. 4 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 31 sierpnia 1926 r. (Dz.U.R.P.Nr. 91 z 1926 r., poz. 527) o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszechnego użytku – **aresztem do 6 tygodni lub grzywną do 10 tysięcy złotych,** o ile dany czyn nie ulega surowszemu ukaraniu w myśl innych Ustaw Karnych

Łódź, dnia 15 lutego 1928 roku.

129

Wice-Prezydent m. Łodzi (—) ST. RAPALSKI.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאַליסטען
און ערצטליך־דענטיסטישער קאַבינעט
זגיערסקא 17 טעל. 16-33.

ד״ר ראָקאָווסקי	נאָז האַלז, אויערן קר.	10—11 2—3 6—7
ד״ר רוזשאנער	הויט און געשלעכט קר.	10—11 1—2
ד״ר גאָלדשטיין־פּאָלאַק	אויגען־קראַנקהייטען	1—2 7—8
ד״ר יוסטמאַן	נערווען קראַנקהייטען	12—2 חוץ זונ.
ד״ר ראָזענצווייג	קינדער־קראַנקהייטען	10—12 4—5
ד״ר פּאַפּיערני	פרויען און געבורטס־הילף	11-1½ 5—6
ד״ר קאַנטאָר	כירורגישע־קראַנקהייט. 4-5 זונ.	1—2
ד״ר וויינבערג	אינג. הערץ לונגען־קר.	11-1 5½—7
ד״ר כטופעל	רענטגען	10—12 4—6
א. גראָדזענטשיק	צאָהן־ארצט	3—7
נ. ראָזעס	צאָהן־ארצט	9—2

צאָהן־באַהאַנדלונג, בעלייכטונגען, קאָראָנען, מאָסטען א. א. וו. ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

א רענטגען־אינסטיטוט

היילונג פון הויט קראַנקהייטען פון קאָפּ (פאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קווארץ־לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אלע מעגליכע אַנאַליזען. א קורס פאַר שטאַמלער.
אימפּונגען געגען שאַרלאַך (שקאַרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.
וויזיט אין דער שטאָט.

Dr. med.
WOLF EYCHNER
פרויען - קראַנקהייטען און אַקושעריע
זגיערזשער 11 טעל. 34-72.
נעהמט אָן און דער לעטשניצע פעטריקאָווער 294 פון 12—2 אין די פריהטאָג פון 6-8 אָוו.

Dr. med.
STUPEL
Szkolna 12
ספּעציאַליסט פאַר הויט, האָר און וועענערישע קראַנקהייטען, מענער־שוואַכע, רענטגען־שטראַהלען און קוואַרץ־ליכט, עלעקטרא־טעראַפּיע.
נעמט אָן פון 12—3 נאָכמ. און פון 6—9 אין אָוונד.
לעטשניצע־פּרייזען.

Dr ADAM
GROSGLIK
Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78.
הויט און וועענערישע קראַנקהייטען און ליבעס־שוואַכקייט. נעמט אָן פון 4—7 אין אָוונד.

ערצטליך־קאָסמעטיש. גאַבינעט
פּראָפ. מ. מאַרקוס נעהמט אָן פון 5—7 אָוונד

טיכטיגער יונגע
פון אַנשטענדיגע עלטערן מיט גוטע רעפערענצען, קאָן זיך מעלדן אין דיוואַן־געשעפט ביי
J. FUTERMAN,
Piotrkowska 54.

צו פערקויפען
איינציגע האַנד־
זאָקען - מאַשינען
156-ער און 200-ער, ווי אויך א רענדער־מאַשין מיט 2 צילינדער 156-ער און 120-ער, פּאַסט ניי. נעהם אויך אָן שקאַרפּעטען אַלס צאָהלונגען. 127
פּיעטריקאָווער 79, פראָנט, וואוינונג 11.

עס ווערט געזוכט
אַ האַלב
לאָקאַל
מיט א וויטטאַווע אויף פּעטריקאָווער גאַס, עווענטועל אין די דערביי־איגע גאַסען. — צו ערפאַהרען טעל. 12-88. 135

אַ וועקסעל
אויף 30 זל. צאָהלבאַר דעם 7/3 ה. י. אויסשט. וואַלפסאָן, זגערזשער 53, אָרדרע פּיעטער, זשירא יאַרכאָווסקי—איז פערלוירען געוואָרען. דער וועקסעל ווערט ערקלערט פאַר אונגילטיג. דער פינדער ווערט געבעטען אָפּצוגעבען דעם וועקסעל צו א. בער, דאַלנאַ 6. 126

א שטאָפּעריי
נעהמט אָן צו שטאָפּען פערשידענע סחורות צו מעסיגע פּרייזען.
פּיעטריקאָווער 88
ביי לאַנדוי. 110

2 צימער
און א קוך
איז פון זאָפאָרט איבערצוגעבען אין דער געגענד פון אַלטשטאָט. — צו ערפאַהרען בזשעזשינער 4 (אין שענק). מעקלערס געוואונשען. 120

אַ רזשאַנדצע
זוכט א הויז צו פערוואַלטען פאַר בלויז מעלדונגען. ערלעדיגט אַלע שריפטליכע אַרבייטען, בעקאַנט אין אוגרושענדעם. צו ערפאַהרען ביי וואַקסמאַן, לאָדז, באַרישאַ 12 ביי דער אַלעקסאַנדראָווסקא און קאַלאַניאַל־געשעפט. 112

2 צימער און קוך
אין דער געגענד פון דער אַלטשטאָט ביז קאָשטשעלנאַ, איז פון זאפארט איבערצוגעבען.
צו ערפאַהרען אין אַדמיניסטר. פון דער צייטונג. מעקלערס — געוואונשען. 133

היילפּעדאַגאָגישע קורסען
פאַר שוואַכבעפעהיגטע, שוער־בראַנזשע קינדער שפּראַך־שטערונגען (שטאַמלען, טויב־שטומקייט)

Dr. med.
A. Szmirgeld
נערווען־ארצט
עלעקטריזאַציעס, ליכטהיילאַנשטאַלט
Cegielniana 6, tel. 51-89
נעמט אָן פון 5—7 אָוונד

Dr. med.
BRAUN
פאַלודניאַוואַ 38.
טעלעפאָן 40-26
ספּעציאַל־ארצט פאַר הויט און וועענערישע קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ־ליכט (האָר־אויספאַל)
נעהמט אָן פון 9—11 פריה און פון 5—8 אָוונד.

Dr. med.
NIEWIAŻSKI
Sienkiewicza 34
tel. 59-40.
ספּעציאַליסט פאַר סיפיליס. טריפּער און הויט־קראַנקהייטען. בעהאַנדל. פון מענער־שוואַכע נעמט אָן פון 5—9 אָוונד

Dr. med.
H. Lajchter
קאָנסטאַנטינער 9.
רוג זעכאָדניע טעל. 49-66
צאָהן־כירורג
ספּעצ. פון כירורגישע קראַנקהייטען פון מויל, געשוואָלענע, גומען, צעשנײַדעם, צאָהן - פּראָטעזען א.א.וו. נעמט אָן פון 1½—5 אין זונטאָג און יום־טוב פון 10—12

היינט, מיטוואָך, דעם 15. פעברואַר, 9 אַ זייגער אָוונד, וועט אין קלוב פון
יודישן פרויען־פערבאַנד „וו. י. ז. א."
(אַלעע קאָשטשושקי 21)
אויפ׳ן וועכענטליכען טעע־אָוונד
ד״ר צ. לופּט
(פון פּאַלעסטינע), פּערזו.-מיטגליד פון „הפּועל הצעיר"
האַלטען א רעפעראַט אויף דאָס טעמאַ:
„דאס יודישע לעבען אין די קבוצות"
איינגאַנג פאַר מיטגלידערינס און אריינגעפיהרטע געסט — פריי. 132

אַכטונג, צייטונגס־פערקויפער!
די פערוואַלטונג פון אונפּאַרטייאישען יודישען צייטונגס־פערקויפער־פעראיין בעט זעהר אַלע צייטונגס־פערקויפער צו צאָהלען פּינקטליך יעדע וואָך בייטראַג דעם ה׳ גאָלדבלום. גלייכצייטיג מעלדען מיר, אַז וועלכער צייטונגס־פערקויפער עס וועט ווערען בע׳עולה׳ט, זאָל זיך ווענדען אין פעראיין, פּעטריקאָווער 66—2 מאָל וועכענטליך: זונטאָג און דינסטאָג פון 7 ביז 9 אָוונד.
מיט אַכטונג די פערוואַלטונג.

איך בעט ענטשולדיגונג ביים פּאָרזיצער פון טראַנספּאָרט־פעראיין ה׳ קירשענבוים פאַר ביי־זווילינג טרייבען רכילות געגען איהם. איך ערקלער, אַז כ׳האָב עס געטון אין א מאָמענט פון אויפרעגונג. איך פערזיכער, אַז מעהר וועט אַזעלכעס נישט געשעהן. אלס צייכען פון חרטה שפּענדע איך 50 זלאָטעס לטובת דעם פעראיין. 131 מענדל לאַרס.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman